A. CH. EDGREN, f. LEFFLER:

SKÅDESPELERSKAN.

——

UNDER TOFFELN.

STOCKHOLM
Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION.

——

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1883.

Förord till den elektroniska utgåvan

Från Dramawebben har **Anne Charlotte Lefflers**, (1849-1892) **Skådespelerskan** och **Under toffeln** hämtats och i december 2012 anpassats för Projekt Runeberg av Ralph E.

A. CH. EDGREN, f. LEFFLER:

SKÅDESPELERSKAN.

———

UNDER TOFFELN. STOCKHOLM

7.. II.4CGGSTRÖMS FÖRLAGS -EXPEDITION.

IVAR HARGGSTKÖMS BOKTRYCKKHI 1883.SKÅDESPELERSKAN.

DRAMATISK TECKNING I TVÄ AKTER.

UPPFÖRD FÖRSTA GÅNGEN PÅ DRAMATISKA TEATERN DEN 18 DECEMBER 1873.Ester Larson. Brukspatron Stålberg. Fru Stålberg.

Elin

deras barn.

Agda Ivar Seth

Helge, fru Stålbergs son i ett föregående gifte. Sven, Elins fästman.

Anna, tjänarinnna.

Handlingen försiggår pä Strömsfors bruk hos Stålbergs.FÖRSTA AKTEN.

(Ett stort, elegant möbleradt hoardagsrum. Ifonden ett bokskåp mellan tvånne dörröppningar, omgifna, af draperier. Till höger från åskådaren två fönster. Till ränster en dörr samt en grupp soffor och fåtöljer kring ett rundt hord. Rummet upplyses från taket. Genom dörröppningarna i fonden synas upplysta, rum.)

(Elin står ensam och ser ut genom fönstret närmast åskådaren.)

Agda.

Men, Elin, hvart tog du vägen? Du sprang ju ifrån pappas rum utan att ha gjort riktigt i ordning där! Fönsterdynorna ligga på en stol och några af blomkrukorna stå på golfvet.

Elin.

Jag tyckte jag hörde bjällror och därför sprang jag ner. Gör i ordning de där småsakerna i mitt ställe, sä är du snäll.

Agda.

Det vet jag inte om jag bryr mig om. Jag har ju ensam ordnat Helges rum.Elin.

Ja, men ocksä bara det. Jag har fått två rum på min lott, jag.

Agda (spetsigt).

Din fästmans, ja. Det fann du visst mycket besvärligt!

(Fru Stålberg kommer genom högra fonddörren.)

Fru Stålberg.

Ha'n I slutat era göromål nu, små flickor? Jag tyckte mig höra bjällror nyss, så att våra resande kanske strax äro här.

Agda.

Jag tror att mamma, som varit gift i snart 30 är, hör bjällror lika ofta, som Elin, som varit förlofvad ett halft år. Men jag, som hvarken väntar fästman eller man, jag kommer inte att höra några bjällror ännu på en halftimme, ty förr kan ingen af dem vara här.

Elin.

Snälla Agda, gä upp pä pappas rum och gör i ordning de där småsakerna, som jag glömt. Sven skulle bli ledsen, om jag inte vore honom till mötes genast då han kommer.

Agda.

Åh, bevara mig väl från att välla honom en sädan sorg! Jag har redan gjort i ordning de där sakerna, ty jag visste mycket väl, att ingen mänskligmakt skulle kunna få dig från fönstret förr än »din outsägligt älskade», din »dyre, dyre Sven» anländt.

Elin.

Agda!

Agda.

Ja, då du lemnar dina påbörjade bref framme pä skrifbordet, kan jag inte hjälpa om mina ögon händelsevis falla på öfverskriften.

Fru Stålberg.

Kära Agda!

Agda.

Ja, mamma, det stod verkligen »dyre, dyre, outsägligt älskade Sven». Jag undrar, om det fins någon man i verlden, som skulle kunna göra mig så sentimental.

Elin.

Du är barn ännu, kära Agda, du begriper inte hvad du skrattar åt.

Fru Stålberg.

Jag undrar hurudan jag skall återse min käre Helge, som jag nu inte sett på hela 5 månader! Tycker du inte, Elin, att hans senaste bref ha låtit lite melankoliska?

Elin.

Han öfveranstränger sig däruppe i Stockholm. Han har ju fått så stor praktik.Agda.

Ah, kära Elin, jag tycker att du skulle kunna hitta på en vida bättre förklaringsgrund till att han börjat blifva så tråkig. Han är kär, naturligtvis.

Fru Stålberg.

Det betviflar jag. Vore han det, skulle han förtrott sig till mig.

Agda.

Ah, gör dig icke säker på det, mamma lilla! Han vet, att vore hans utkorade också en ängel från himmelen, så skulle hon inte bestå inför mammas kritiska blickar, och därför är det sannolikt, att han tar mamma med öfverraskning.

Fru Ståi.berg.

Det gör han icke, du. Därtill är han en altför kärleksfull son.

Agda.

Jag undrar om pappa köpt många vackra julklappar åt oss. Det var en bra älskvärd idé af honom att resa upp till Stockholm för att köpa julklappar. Ack, om jag finge en blå sidenklädning! Tror mamma jag får det?

Fru Stålberg.

Ah, inbilla dig aldrig det, kära du! Det passar inte ett sådant barn att bära blått siden.

Agda.

Men mins inte mamma, när Elin fick sin vackra skära af sin fästman, och jag såg så afundsjukt påden, sa pappa: Var inte ledsen du, min stumpa, fast du ingen fästman har, skall du få en lika vacker klädning, om jag far till Stockholm före jul.

Fru Stålberg.

Ja, pappa skämmer alldeles bort dig, det har jag alltid sagt.

Elin (vid fönstret).

Hvad Sven dröjer rysligt länge!

Agda (parodierande).

Hvad pappa och Helge dröja rysligt, förfärligt, ohyggligt länge!

Fru Stålberg.

Han I alt i ordning till julgranen ännu, flickor? Ni måste kläda den tidigt i morgon förmiddag, så att ingenting blir ställdt på sista stunden.

Agda.

Ja bevars, jag har varit på äppelkammaren och valt ut små söta rosenkinder, jag har gjort i ordning konfekten, klippt stjärnor och bakat nissar och nassar, altsammans under det Elin bara suckat och längtat efter sin fästman och grubblat på verser, som hon skulle skrifva på hans julklappar. Förlofvade flickor äro alltid så nyttiga.

Fru Stålberg (går till fönstret, där Elin står).

Det var ett förfärligt yrväder 1 Gossarna måtte väl icke förkyla sig pä kuskbocken! Jag ångrar, att jag lät dem fara.Agda.

Ah, säg inte det! Det har varit så lugnt att vara af med dem några timmar. Pojkar förkyla sig för resten aldrig. — Nu, nu hörde jag själf bjällror! Nu komma de! (Störtar till fönstret och reser sig pä tå, för att se öfver de andra.)

Elin.

Ack, det måtte väl vara Sven!

Agda.

Ack, det måtte väl vara pappa och Helge!

Fru Stålberg.

Det är pappa och Helge. Jag känner igen släden.

ELIN (jublande).

Nej, det är Sven! Hans häst och släde känner jag igen bland tusende! Se, nu svänger han upp på gården!

Agda (långt).

Ja, det är verkligen Sven! (Otåligt.) Komma då aldrig pappa och Helge!

(Elin springer ut genom dörren till vänster.)

Fru Stålberg (till Agda).

Ring på té, min flicka. Sven kan behöfva något varmt genast. Röj undan böcker och arbeten på bordet, så ställa vi tébrickan där. Nu går väl Elin och förkyler sig därute i den kalla förstugan!Agda (i dtst hon röjer undan sakerna på bordet).

Och famnad af sin fästmans kalla pels!

Fru StÅLKERG (öppnar dörren till vänster och ropar)

Elin, Elin, kom genast in! Sven får inte hälsa på dig förr än han tagit af sig sina kalla öfverplagg. Kom ihåg din hosta.

ELIN (kommer motvilligt).

Ah, mamma lilla, inte är det farligt.

Fru Stålberg.

Kära barn, hur kan du tänka dig för så litet!

(Sven kommer genom vänstra dörren.)

Sven (till Elin).

God afton, min lilla älskling! Din stygga mamma ryckte dig ju från mig, innan jag fick kyssa dig riktigt. (Omfamnar och kysser henne.)

Agi.)A (mumlar hal/högt).

Ja, kyss henne nu och håll på med det hela julen, om det smakar.

Fru Stålberg.

Hvad ni män alltid äro egoistiska. Du skulle luillrc skaffat din fästmö en lunginflammation än uppskjutit hälsningskyssen i fem minuter.SVEN (skakar fru Stålbergs händer).

Seså, svärmor lilla, bannas inte nu, innan jag får hälsa riktigt, åtminstone. God afton, god afton!

Fru Stålberg.

Välkommen, käre Sven. Hu, hvad dina händer äro kalla!

Sven.

Ja, det tror jag rasande väl. Det är så fördömdt kallt ute i qväll.

Elin (ömt).

Ja, det är 12 grader och så snöyra till! Fryser du mycket? (Tar hans händer och andas på dem för att värma dem.)

Sven.

Se där är Agda. Du kunde väl ändå besvära dig med att hälsa på mig, då jag nu inte varit här på 14 dar.

Agda (vårdslöst).

God afton, käre Sven! (Missnöjd.) Ack, att de aldrig komma!

(En betjänt sätter in en tébricka.)

Fru Stålberg.

Kom nu, Sven, och drick en kopp varmt té.

Sven.

Tack, svärmor lilla, det skall smaka tusan så skönt. (De sätta sig vid bordet, utom Agda, som står vid fönstret och ser ut.)SVEX.

Vet du, Elin, jag har en riktigt ledsam nyhet att berätta dig. (Agda ränder hufvudet och lyssnar.) Kan du tänka dig, att din favoritko, den som du alltid så gerna mjölkade i somras, blef sjuk i förra veckan, så att jag måste slagta henne. Det var en riktig förlust, ty det var min bästa mjölkko.

Elin (deltagande).

Prinsessan, som jag kallade henne. Hvilken skada!

Agda.

Ljufva kärlekssnack! — Ändtligen, ändtligen äro de här!

Fru Stålberg (reser sig lifligt. Gör en rörelse, som för att gå ut, men håjdar sig. Till Agda, som störtar mot dörren).

Nej, mitt barn, nej, stanna inne. Vi göra dem ingen tjänst genom att uppehålla dem ute i förstugan. — Ring på

mera varmt té.

(Helge kommer genom dörren till vänster. Fru Stålberg springer emot honom och de omfamna hvar andra länge under tystnad. Brukspatron Ståtberg kommer strax därefter samma väg. Agda springer med ett glädjeskri i hans famn. Därefter ömsesidiga hälsningar. Alla tala på en gång, så att endast ett sorl höres.)Fru Stålberg (drar Helge ett stycke bort frun de anclra).

Låt mig se på dig riktigt, min älskade gosse. Hvad du magrat!

Helge.

Det tror jag nog. Mamma kan knappast tänka sig, hvad jag haft mycket att göra.

Fru Stålberg.

Du ser inte glad ut, mitt kära barn. Du, som alltid brukade vara så lycklig, då du fick tillbringa någon tid i hemmet.

Helge.

Glad är jag visst, min älskade mamma. Men jag har en nyhet att meddela eder, och jag är inte utan oro för hur mamma skall upptaga den.

AGDA (ropar frctn andra sidan af rummet)

Har du en nyhet att meddela oss ? Då hade jag bestämdt rätt, du är förlofvad!

Fru Stålberg (häftigt).

Helge, säg, hvad är det?

Helge.

Agda har redan sagt det.

Sven och Elin.

Förlofvad!Agda.

Ack, så roligt! Det är bestämdt mycket roligare att ha en svägerska än en svåger! (Alla omringa Helge.)

Fru Stålberg.

Hvem är hon ?

Helge (tar båda hennes händer).

Hon är en fader- och moderlös flicka, som står ensam i verlden. Vill min älskade mamma lofva mig att inrymma en plats åt henne i sitt hjärta bredvid mammas egna barn?

Fru Stålberg.

Stackars barn, är hon fader- och moderlös! Ja, Helge, du kan vara viss på, att din hustru blir mig lika kär som mina egna döttrar. (Kämpande med tårar.) Om också det svider litet i hjärtat vid tanken på, att jag ej längre får vara den första i din kärlek och i ditt förtroende, så — (omfamnar honom) Gud välsigne dig och henne! Att den flicka, som du kunnat skänka ditt hjärta, är god och älskvärd och värd en bra mans kärlek, det är jag viss om. Gud välsigne er!

Agda (otåligt).

Men, mamma lilla, vi ska väl först veta, hvad hon heter.

Helge.

Ester Larson.Fru Stålberg.

Ester Larson. Jag vet mig aldrig ha hört det namnet förr. Du har aldrig nämt henne i dina bref.

Sven.

Ester Larson! Namnet förefaller mig så bekant. Hvar och när kan jag ha hört det?

Elin.

Du tänker säkert på den där skådespelerskan, som tidningarna på sista tiden talat så mycket om. Hon heter också Ester Larson.

Helge.

Och om det vore just skådespelerskan, Ester Larsson, som är min fästmö?

Alla (utom brukspatronen).

En skådespelerska!

Fru Stålberg.

Helge!

Helge.

Seså, gudskelof, nu har ovädret brutit löst, så nu börjar jag bli lätt om hjärtat igen; jag har våndats jämmerligen i förväntan på den storm, som min nyhet skulle framkalla.

Agda.

Elin, Elin, mins du då vi voro hos faster i Karlstad! Var det inte en fröken Larson, som vi sågo uppträda där, och som jag blef så förtjust i?Elin.

Det är visst möjligt. Larson eller Person eller något dylikt.

Agda.

Ack, om det vore hon! Jag var så förtjust i henne, att jag inte kunde tänka på något annat på länge.

Elin.

Jag hoppas det inte mätte vara hon. Ty hon var i mitt tycke afskyvärdt tillgjord och kokett.

Helge.

Då var det inte hon, det är säkert. Nå, pappa lilla, nu skola du och jag öppna våra språklädor och tala om hvilken liten förtjusande varelse, vår lilla skådespelerska är!

Brukspatronen.

Ah, hon är charmante! Ingen af er har någonsin sett maken.

Helge.

Ni ska få se, att ni bli sa betagna i henne allesamman, att innan aftonen gått till ända, skolen I enstämmigt försäkra, att ni aldrig sett något så förtjusande.

Elin och Agda.

Innan aftonen gått till ända?

Helge.

Det är ju sant, jag har glömt att berätta er, att hon följt med pappa och mig hit för att fira julen i kretsen af sina nya föräldrar och syskon.

2Elin och Agda.

Ar hon här! Hvarför kommer hon då inte in?

Helge.

Hon kommer strax. Hon gick upp på ett gästrum för att göra toalett medan jag förberedde er.

Elin.

Göra toalett! Käre Helge, du skulle sagt henne, att vi äro enkla, oceremoniösa Iandtbor, som ej förstå oss på dylikt krus.

Helge (tar moderns händer).

Nå, lilla mamma, hur känner mamma sig till mods vid tanken på att möta sin svärdotter?

Fru Stålberg.

Detta är det svåraste ögonblick, jag upplefvat, tror jag.

Helge.

Ack, om hon blott komme snart 1 Alt blir bra så fort hon bara visar sig, det är säkert! Ingen kan motstå henne, ingen kan låta bli att hålla af henne.

Anna (inkommer).

Den främmande fröken ber att doktorn skall vara god och hämta henne i gröna kammaren för att föra henne ned i salongen. (Går.)

Helge.

Bra! (Glädtigt, i det han går.) Nu ska ni få se!

Elin.

Så teatraliskt!Fru Stålberg.

Jag tillstår, att detta var ett svårt slag. Jag, som aldrig kunde finna någon god nog åt min Helge, utan förkastade de bästa, förträffligaste flickor sasom för obetydliga för honom. Och så skulle det da sluta!

Brukspatronen.

Men, min kära Malin, jag skall säga dig, att detta ditt utbrott är bra förhastadt, då du ännu ingenting vet om din sons utkorade. Ester Larson är helt enkelt den mest intagande flicka, jag i mitt lif har sett, ingenting mindre.

Fru Stålberg (kort).

Käre gubben, när sade du någonsin annat om en vacker flicka, hurudan hon var för resten!

Sven (till Elin).

Om inte du vore hans syster, skulle det mindre förundra mig. Men då han är van vid ditt enkla och oskuldsfulla väsen, kan jag inte fatta, hur en aktris kunnat tjusa till honom.

Brukspatronen (i fnisshumör).

Ah, stå inte där och prata persilja, käre Sven! Fastän du tycker mest om dufvor kunna väl andra fä lof att förälska sig i — i i

Agda (lekfullt).

I påfoglar — kunde du inte hitta på det, pappa lille! Lilla pappa fick sig en tillrättavisning, men sä tog pappa sin skada igen och lexade upp stackars oskyldige Sven för att han sade sin fästmö en artig-het. Men nu törs pappa visst aldrig mer säga, att någon flicka är vacker, så mamma hör det.

Brukspatronen (generad>.

Tyst du, lilla näbbgädda!

Elin.

Tyst, där kommer hon!

(Alla se mot dörren.)

(Ester och Ilelge komma arm i arm. Ester är i elegant toalett.)

ESTER (springer i fru Stålbergs famn).

Älskade mamma! Jag får ju säga sä? Jag har aldrig sagt mamma förr, och detta är dock det ljuf-vaste namn på jorden. (Fru Stålberg besvarar stelt hennes hälsning.) Och detta är Elin! Det förstår jag strax af Helges beskrifning. Vill du skänka mig en liten portion syskonkärlek? Helge är den första människa, som någonsin hållit af mig och han lofvade mig att ni skulle hålla af mig allesamman för hans skull. (Elin ser skarpt på henne och hälsar kallt.) Och där ha vi Agda, lilla tjufpojken, som Helge kallar dig. Du och jag skola spela åtskilliga små puts ihopa. Jag kan alt vara tjufpojke med, må du tro! En aktris har så många sidor! Jag kan vara känslofull med Elin och tala förstånd med mamma, jag kan spela schack med pappa och röka en cigarr med Sven. God dag, svåger Sven, dig har jag ju inte hälsat på ännu. (Skakar hand med honom.)Agda (haifhögt till Elin).

Uet är hon, det är hon! O, hvad jag är glad!

Elin.

Kära Agda, var nu inte barnslig! Glad! Jag hade lust att gråta, jag.

Brukspatronen.

Nå, trollslända, skall du inte hälsa på mig?

ESTER (slår honom på axeln).

Ah, pappa, gamle reskamrat, dig har jag ju redan kysst tre gånger i dag, fast du inte rakat dig pa ett par dar. — Men hvar äro gossarna, Ivar och Seth, vår snälle kusk och betjänt? Se där ha vi dem!

(Ivar och Seth. komina genom dörren till vänster.)

Ester.

Hvar ha’n I varit sä länge, gossar?

Ivar.

Vi ha selat af hästarna och sä gaf vi dem foder, förstås.

Ester.

Nå, det kallar iag hurtiga pojkar! Kom nu fram i ljusskenet, så att jag får se på er riktigt, mina snälla små bröder! Jag har ju ännu inte sett er annat än i ytterrockar och pelsmössor. (Klappar förtroligt Seth på axeln och skakar hand med Irar; båda se på henne med blyg beundran.)

Helge.

Nu, dä min lilla Ester har gjort sig bekant medalla de mina, skall du komma och dricka lite té. Om vi bedja mamma, så serverar hon oss visst.

(Alla såtta sig kring bordet.)

Ester.

Ack, livad här är förtjusande trefligt! Ett riktigt hem — utan kulisser!

Elin.

Har ni då själf intet hem?

Ester.

Ni! — min söta Elin, hvad tänker du på? Tror du hon är blyg för mig, Helge?

Helge.

Det skall hon snart öfvervinna. (Afsides till Hlin.) Hvad menar du, Elin?

Ester (allvarligt till Elin.)

Nej, Elin, jag har intet hem!

Agda.

Men — Ester måtte väl bo någonstans?

Ester.

Lilla oskuld! Tror du, att hvarje bostad är ett hem?

Elin.

Huru länge sedan dogo — föräldrarna?

Ester.

Jag har aldrig känt några föräldrar. På barnhuset stod min vagga — på barnhuset, Agda, utan föräldrar, utan syskon, utan någon som höll af mig.Kan du fatta det, du lilla solstråle) som ännu aldrig sett annat än lycka och kärlek.

Agda.

Stackars Ester! Och hvart kom du, då du lem-nade barnhuset?

Ester.

Se, nu sade du du! Tack, det var snält. Jo, jag inackorderades än här och än där på landet och fick arbeta och svälta. Slutligen smög jag mig bort en natt och gick till en lindansartrupp, som jag sett uppträda i närmaste stad, och bad att få lära deras konst, som jag högt beundrade. De funno mig smidig och graciös och antogo mig genast till elev.

Agda (lifligt).

Nå, var det inte roligt att dansa på den smala linan högt öfver allas hufvuden? Jag tycker man skulle känna sig fri och glad som en fågel.

Ester.

Jo, du skulle bara pröfva på. Stryk och applåder, hårda ord och granna kläder. O, detta var den olyckligaste tiden i mitt lif! (Med plötslig vårme.) Då ni upptäcka något hos mig, som ni ogilla, då ni komma underfund med alla mina fel, ack, så domen mig inte hårdt! Hade jag blifvit uppfostrad af goda, rättänkande föräldrar och i skyddet af ett hem, sa kanske jag inte skulle varit sämre än Elin och Agda.

Helge (häftigt).

Sämre än Elin och Agda! Du far aldrig tala pådet sättet, Ester. Du är inte i något fall sämre än Elin och Agda. Xi äro alla tre unga, oskyldiga flickor, som hvar och en ha sina fel, gissar jag, fast jag måste tillstå, att jag ännu inte upptäckt dina.

Ester (lekfullt).

Kan du tro, att jag skulle vara nog oklok att låta törnena stinga dig, innan jag ännu är säker på, att du är riktigt insöfd af rosens doft.

Agda.

När blef du sedan aktris?

Ester.

När jag var 15 år lyckades jag blifva antagen som elev vid en kringresande teatertrupp. Jag studerade med ifver och uppträdde snart med framgång. Men när jag någon afton blifvit riktigt applåderad, kastade jag mig vanligtvis pä min bädd om natten och grät — grät! Jag kände, att jag ej med mitt spel lyckats tala till något hjärta, utan applåderna kommo egentligen från en massa ungherrar, som hyllade mig, därför att jag var ung och vacker, och förolämpade mig, därför att jag var värnlös och behag-sjuk. (Faller i tankar.) En gång såg jag, att mitt spel hade rört ett oskyldigt hjärta. Ja, det var en lycklig afton! Från den tiden fick jag mer aktning för mig själf och återfick tron på min konstnärskal-lelse, som eljest ofta öfvergaf mig. Aldrig skall jag glömma de klara, oskyldiga barnaögonen, som då logo och gräto åt mig. Också gömmer jag som mindyrbaraste klenod en bukett af ängsblommor, som den lilla kastade till mig.

Fru Stålberg.

Var det en liten flicka?

Ester.

Ja, en flicka på 13 ä 14 år. Det var i Carlstad för 4 är sedan.

Agda (kastar armarna om modems hals och gömmer sitt ansigte).

Mamma!

Fru Stålberg.

Se upp, min lilla flicka! Låt Ester se på dina

ögon.

AGDA (upplyfter hufcudet och ser blygt på Ester).

ESTER (springer upp).

Agda, kära Agda! De där ögonen, som jag aldrig kan glömma! (Omfamnar Agda.) Från detta hus skulle då all välsignelse komma, som någonsin lyst öfver mitt stackars tomma, verldsliga lif. (Räcker händerna, mot fru Stålberg och Elin.) Ack, upptag mig ibland er såsom dotter och syster! Lär mig att blifva god och sann som ni själfva!

HELGE (tar hennes hancl och lägger den i fru Stålbergs).

Mamma har inte ännu gifvit henne moderskyssen. Gör det nu.Fru Stälberg (omfamnar henne rörd).

Är du blott riktigt säker, mitt kära barn, att du inte misstar dig på dig själf, då du tror, att du kan bli lycklig såsom Helges hustru? Helge, är du säker på, att hon inte har en helt annan kallelse?

ESTER (plötsligt, i det hon drar sig ifrån fru Stålberg).

Men medan jag står här och pratar och ställer till scener, blir ju mitt goda té alldeles kallt. (Sätter sig igen vid bordet.) Ack, hvar har jag min näsduk? Det är verkligen en oförsigtighet, som är oförlåtlig hos en aktris, att falla in i det sentimentala, innan man är säker om att ha sin näsduk på sig.

Fru Stålberg (skarpt).

Det är oförsigtigt af en aktris att någonsin gräta, ty hon skämmer ju sina vackra ögon. Och ännu dåraktigare är det af andra, att lata en aktris narra sig att gråta.

Elin (likaså).

Det är första gången jag sett mamma gråta öfver en komedi.

ESTER (skrattande).

Ni äro minsann värre än mina skarpaste tidnings-kritici! Hör nu, snälla gossar, en af er går säkert efter min näsduk, om jag ber vackert. Jag har visst glömt den i fickan på min resklädning, som ligger någonstans på gästrummet, där jag klädde om mig.Jag hoppas ni ursäkta, att alla rftina kläder ligga framme huller om buller.

(loar och Seth ha båda rest sig för att gä.)

Fru Stålberg (strängt).

Det är nog att en går. Sitt stilla, Ivar, du är för stor att skickas sä där.

(Icar sätter sig motvilligt, Seth springer ifrigt ut.)

Ester.

Hu, jag är aldeles iskall om fotterna. Ivar lille, gif mig en pall! (Ivar lyder artigt.) Nej, tack du, den där värmer inte. Det skall inte vara en sådan där pärlbroderad, utan en mjuk, ullig. Jag såg en sådan i ett kabinett, som jag gick igenom, dä jag kom in. Du vore bra snäll, om du ville gå efter den åt mig.

(Ivar går.)

Helge.

Hvarför ber du inte mig, min lilla älskling, att uträtta sådana små ärenden åt dig. Du vet, att det är mitt största nöje att tjäna dig.

ESTER (lekfullt, i clet hon räcker honom sin hand).

Du får kyssa mig på handen i stället. (IIan kysser henne.) Jag vill inte skicka dig några ärenden, därför jag inte ens för 5 minuter kan frivilligt afsäga mig ditt sällskap, ser du. (Ivar kommer med en pall, som han sätter under hennes fötter. J'Jster klappar förtroligt hans hufvud, då. han böjer sig ned.)Tack, snälle Ivar! Vänta, får jag se! Lägg dig här på knä bredvid mig, så att jag får se på ditt hår, det har en så underlig skiftning. Så eget! Har mamma märkt det? Somliga lockar äro mycket mörkare än de andra. Det är ett rätt vackert hår, du har för öfrigt, min käre Ivar.

Fru Stålberg.

Ivar, stig genast upp! Det förvånar mig, att du inte vet att uppföra dig mer passande!

Ester.

Söta mamma, hvad har den snälle gossen gjort för ondt?

(Fru Stålberg till gifva ett häftigt svar, men håj-das af Helge, som bedjande lägger sin hand på hennes axel.)

SETH (kommer ifrig).

Jag kunde omöjligt få reda på näsduken.

Ester.

Näsduken — ack, förlåt, snälle Seth, den hade jag i skärpet, jag fick se den just som du gått. — Men nu skall du till ersättning för ditt besvär få dansa en sväng med mig. (Springer upp och tar Seths hand.) Snälla mamma, spela en vals! Jag är verkligen sä utfrusen, att jag blir sjuk, om jag inte kan få blodet i hastigare omlopp.

Fru Stälberg.

Gä då genast upp på ditt rum och lägg dig, såblir du nog varm. Jag ställer infe till dans så här dags på kvällen dagen före julafton.

Ester (böjer sitt hufvud med en undergifven min och niger ända necl till golfoet).

God natt, mitt herrskap, allesamman!

(Går.)

HELGE (lifligt).

Nå, är hon inte förtjusande?

(Lång tystnad.)

Helge (otåligt).

Mamma! Elin! Ä’ ni stumma! Är hon inte intagande?

(Återi gen lång tystnad.)

Ivar (knuffar Seth. Halfhögt). Hvad skulle du göra dig till för och springa efter näsduken! Det var mig hon bad, för hon såg på mig.

Seth (högijudt).

Äh, nu ljuger du, för hon nickade ät mig.

Ivar (sakta, generad).

Tyst då, dumma pojke, tyst!

SETH (mumlar förargad).

Den där Ivar är då alltid så inbilsk!

(Åter lång paus.)

Agda (halfhögt till Elin). Ack, Elin, om du ville hjälpa mig i morgon ochförsöka lägga mitt hår som Esters. Det skulle visst kläda mig mycket bättre än att ha det så här slätt och tillbakastruket.

ELIN (högt och skarpt).

Nej, min kära Agda, det kan visst inte hända, att jag gör. Jag skulle skämmas att ha en syster, som vore så tillstökad. Såg inte hennes hårklädsel alldeles befängd ut, Sven?

Sven.

Jag vet just inte det, min lilla vän. Jag tyckte att hennes hårklädsel liksom hon själf var utmärkt vacker. Jag håller med Agda om, att det alt är litet missklädande att ha håret så där tillbakastruket.

Elin (stött).

Hvad du hastigt förändrat tycke! Du, som alltid förr sagt, att en ren panna är det vackraste som fins! (Ifrigt.) Inte för alt i verlden skulle jag vilja styra till mig som hon. Det kan passa för en aktris, men inte för en ärbar — —

Helge (ond).

Elin, det förvånar mig, hur du kan vilja yttra dig så ovänligt! Det är sannerligen inte mycket be-vändt med den tillgifvenhet, du alltid sagt dig hysa för mig, då du kan vara så hård i ditt omdöme om någon, som är mig så kär.

Elin.

Men, bäste Helge, du är då också så öfverdrifvet ömtålig! Jag har ju ingenting annat sagt än atthennes klädsel passar för hennes stånd, och jag hade verkligen tänkt att af grannlagenhet mot dig inte säga något mer. Men nu, då du liksom utmanar mig, kan jag inte längre tiga, utan säger dig rent ut, att jag aldrig i mitt lif sett eller ens kunnat tänka mig en flicka så djäif, så kokett och så utan all takt. Jag ser nog, hvilka konster hon begagnar för att bedåra alla män, men jag hade aldrig trott, att du skulle kunna falla i en så grof snara.

Helge (utom sig).

Elin, Elin, dessa skoningslösa ord skall du en dag bittert ångra! Nu är det slut mellan oss. Du har vändt mitt hjärta

helt och hållet ifrån dig genom din ogrannlagenhet och hårdhet.

Fru Stålberg.

Så har då denna olycksaliga flicka, genom att blott visa sig en timme, redan bragt osämja och bitterhet i vår förut så lyckliga familj. Ah, Helge, Helge, besinna dig, medan det ännu är tid!

Brukspatronen.

Jag menar, I ären kollriga, både du och Elin. Du, Malin, som alltid varit ett så förståndigt fruntimmer, hur kan du låta dig så förblindas af en fördom! Men det är den förbannade högfärden, som alltid regerar er fruntimmer, som är orsaken till alt-ihop. Vore flickan grefvinna i stället för aktris, så skulle ni alla sjunga i korus: förtjusande, förtjusande,

förtjusande!Agda (skrattar och nyper honom i armen. Halfhögt).

Pappa, pappa, hur törs dur Du är riktigt modig i dag, du!

Brukspatronen (ond).

Tyst, näsvisa flicka! Det är inte fråga om skämt nu. Jag säger dig rent ut, Malin, att jag inte kan annat än på det djupaste ogilla din orättvisa och hårdhet mot den intagande flicka, som din son varit nog lycklig att vinna. Det är ett karaktärsfel hos dig, som jag många gånger observerat, fast jag aldrig sagt något därom, att bedöma alla af ditt eget kön med öfverdrifven stränghet. I synnerhet kan du aldrig tåla unga flickor, som äro vackrare än dina egna döttrar, och detta är en ful fåfänga.

Fru Stålberg (bittert).

Det skulle förvåna mig att höra dig tilltala mig i denna ton, om jag ej redan märkt, hvilket olyckligt inflytande aktrisen utöfvat pä hvar och en medlem af min familj.

Helge.

Mamma, jag ber dig, lät det nu vara slut med bittra ord för i afton! Låt oss inte tala mer om Ester nu. Jag kan inte uthärda att höra henne klandras utan att förgå mig, till och med mot dig. Tvinga mig inte att göra detta! Bittra ord ha hittils aldrig växlats oss emellan, frammana ej sädana nu, ty ingen af oss skulle någonsin kunna glömma dem!Fru StÅLBEG (stiger hastigt upp.)

Godnatt, Helge! (Omfamnar honom snyftande. Går hastigt.)

ELIN (stiger upp).

Agda, var snäll och var värdinna för herrarna vid kvällsbordet. Jag har fått en så häftig hufvud-värk så att jag vill gå och lägga mig genast. (Hälsar knapphändigt, och går.)

Agda (går till spegeln och försöker att draga fram sitt hår i pannan. Vänder sig om med en tillgjord nigning)

Var så goda, mina herrar, och stig ut att supera!

SVEN (skrattar).

Minsann tror jag inte, att Agda försöker att imitera den förtalade aktrisen.

Brukspatronen.

Ja, det skulle als inte skada henne. (Mumlar.) Fruntimmer ha då alltid så mycket idéer.

Sven (skrattar).

Vi ha fått oss snubbor, både svärfar och jag, för att vi ville vara den anfallna oskuldens riddare. Men vi skola hoppas, att våra älskade sofva bort missnöjet i natt och möta oss i mildare humör i morgon bittida.

(Alla gå genom vänstra fonddörren utom Helge, som gar af och an i upprörd sinnesstämning. Straxdärefter inkommer Ester genom högrafonddörren, klädd i en elegant nattrock och med utslaget här.)

HELGE (stannar bestört).

Hvad står på? Ar du sjuk?

Ester.

Ser jag så förskräcklig ut?

Helge.

Men hvad i all verlden för dig hit ned i salongen i denna drägt?

Ester.

Denna drägt! Hvad har du att anmärka mot den, min älskade? (Går till spegeln. Med en kokett rörelse.) Jag tycker inte att den klär mig så illa.

Helge.

Men det är inte fullt passande, att du visar dig i en sådan drägt.

Ester.

Inte passande! Det begriper jag inte. Äro inte både hals och armar och hela min gestalt på det mest blygsamma sätt höljda?

Helge.

Men det är i alla fall ej comme-il-faut att komma in i salongen så där.

Ester.

Fy, stygge Helge! Jag kom hit för att taga godnatt af dig, emedan jag ej kunde göra det riktigt nyss, då alla voro närvarande, och du mottager migo r*

med klander och förebråelser. Ja, jag var alltid rädd för att komma i din familj! Jag trodde alltid att din mor och dina systrar snart skulle vända ditt hjärta från mig!

HELGE (lägger armen omhenne).

Hur många gånger skall jag dä behöfva säga dig, att ej mor, ej systrar, att ingen i hela verlden kan draga mitt hjärta ifrån dess lilla envåldsherskar-inna!

E.STER (kantar sina armar om hans hals. Drar dem åter hastigt tillhaka).

Men säg, hvad i all verlden kom åt dig nyss då du tog på dig en så genomledsam min och började tala om det passande. Då man är bland främlingar kan man tänka på, hvad som är comme-il faut, men då man är med sin hjärtevän, mätte man väl få följa sitt hjärtas ingifvelser. (Smeksamt.) Får man inte?

Helge.

Det får man visst, min lilla älskling. Jag är kanske öfverdrifvet rädd om ditt rykte, men jag tål inte blotta tanken på att någon skulle kunna kasta en skugga öfver dig.

Ester (skrattar)

A, käre Helge, tro inte att jag i alla fall kan undgå att blifva förtalad. Jag, som är så kokett.

HEI.GE.

Sä får du inte tala.Ester.

Men jag försäkrar dig att jag är kokett. Men jag kan inte hjälpa det, ty jag är uppfostrad till det. (Mecl plötsligt allcar.) Jag har sällan sett annat än lögn och flärd och falskhet omkring mig — hu! O fräls mig! skydda mig! jag

har varit så gränslöst olycklig, innan jag kände dig. Endast hos dig kan jag finna lycka och frid.

Helge.

Om blott min förmåga motsvarade min vilja, så skulle hädanefter hvarken sorg eller frestelse komma i din väg. (Han drar henne till sig).

Ester.

Äh, om jag bara vore värd, att du hölle sä mycket af mig. Men jag är så rädd att du skall förskjuta mig, då du får se, att jag inte är på långt när så bra, som du tror. — Ack om jag kunde bedraga dig hela lifvet igenom, som jag hittils gjort.

IIelge.

Nej, nej — tala för all del inte så, Ester! Du skall tvärtom alltid vara uppriktig mot mig, ty endast på det sättet kunna vi vara lyckliga. Gif mig nu, då vi tala därom, ett heligt löfte, att du aldrig försöker föra mig bakom ljuset, att du aldrig afsigt-ligt döljer för mig en tanke eller en handling.

Ester.

Det törs jag visst inte lofva. Jag har så vant mig vid att vara konstlad och osann — — —Helge.

Ester!

Ester.

Ja, osann och konstlad, att jag knappt själf vet, när jag är sann eller ej.

Helge.

Du vet inte hur det smärtar mig att höra dig tala sa, Ester. Jag är själf uppfostrad i den strängaste sanningskärlek och ingenting är mig så vedervärdigt som lögnen. Hvilka fel du eljest må ha, skall jag dock alltid älska dig, men om du bedrager mig--

Ester.

Skall du då upphöra att älska mig!

Helge.

Låt oss inte tala om det. Du får inte, du kan inte någonsin bedraga mig.

Ester.

Jag vill inte bedra dig, Helge. Jag ville så gärna vara riktigt, riktigt sann mot dig — men om du någon gång skulle finna, att jag inte varit det — o, så var barmhärtig!

Helge (omfamna)' henne).

Det torde alt bli mig svårt att någonsin vara obarmhärtig mot dig.

Ester.

Xu småler du, tror jag. Gud ske lof för det! Du skrämde mig så nyss med ditt allvar. Låt oss nuvara glada igen och inte tala om något tråkigt. Säg mig, livad tyckte din familj om mig?

Helge.

Ledsamt nog, tog du dem inte alldeles med storm, såsom jag väntat.

Ester.

Menar du, att de inte tyckte om mig? Så besynnerligt!

Helge. _

Agdas hjärta har du helt och hållet vunnit, men jag fruktar, att mamma och Elin funno dig litet för fri. Mina systrar äro så blyga och tillbakadragna i sällskap, så enkla och okonstlade, så harmoniska och väluppfostrade, att hvarken Elin eller mamma kan fatta en sådan liten spirituel och besynnerlig varelse som du. Jag är fullt förvissad, att du snart skall vinna dem, du måste bara vara litet försigtig i början.

Ester.

Säg mig då, hur jag skall uppföra mig, hvilken roll jag skall spela för att behaga dem. Du känner hela min repertoar och skulle den inte förslå, så har jag tillräcklig uppfinningsförmåga för att kunna skapa en helt ny roll om du bara vill antyda för mig, hurudan den skall vara.

Helge.

Du skall inte spela någon roll als, min lilla Ester, du skall vara dig själf.Ester.

Mig själf! Hvem är det? Är det Ester Larson? Jag har aldrig spelat Ester Larson och jag känner ingen sådan person.

Helge.

Skämtar du nu, Ester?

Ester.

Nej, nu talar jag just allvarsamt, Helge!

Helge.

Det är således din mening att säga mig, att du alltid under alla lifvets förhållanden spelar en roll. Det vore ju en rätt angenäm upptäckt för mig.

Ester.

Se inte så missnöjd ut, älskade Helge! Jag spelar rättare sagdt aldrig någon roll, ty i hvarje roll jag någonsin spelat, har jag alltid varit mig själf, men jag själf har lika många skiftningar som Ester Larson utfört roller.

Helge.

Fins det då hos dig ingen sann och verklig känsla? Är kanske själfva din kärlek till mig endast en artists inspiration?

Ester.

Nej, hos dig, men också endast hos dig är jag mig själf, är jag Ester Larson, som endast lefver och andas i dig. Och detta, ser du, är hemligheten af min kärlek till dig och af din makt öfver mig. Dajag blir trött på slitningen mellan alla olika lidelser, trött på att låta min själ eldas af kärlek, hat, svartsjuka, förtviflan, hänförelse, ack, då är det så skönt att få komma och luta mitt hufvud mot ditt bröst och att känna: här finnes frid och verklig lycka, här behöfver jag inte slita ut min själ med känslor, som andra diktat, här får jag dikta själf och lefva mitt eget lif.

Helge.

Tack, min Ester! — Men du kan inte tro, hvilken ångest som griper mig, då du talar som nyss. Jag kommer aldrig att vara riktigt säker på dig, du lilla skiftande såpbubbla, förr än jag eger dig riktigt, förr än du blir min hustru. Blif snart min hustru, Ester, hvarför skulle vi uppskjuta.

Ester (hastigt och oroligt.)

Det skola vi inte tala om ännu. (Glädtigt.) Jag måste lära mig en hel hop saker, innan jag kan blifva din hustru. Nu skall jag börja gå i skola hos mamma och lära mig att bli ett dygdemönster, jag skall stryka tillbaka mitt hår och lägga bort både löshår och smink. (Plötsligt eftersinnande.) Men då skall du kanske inte finna mig lika vacker längre?

Helge (smeker hennes hår).

Har du löshår nu?

ESTER (skrattar).

Ånej, din tok! Detta sitter alt fast.Helge.

Hvad behöfver du då löshår, då‘naturen begåfvat dig så rikt i det fallet som i alla andra.

Ester.

Ah, det skulle bli alt för besvärligt att lägga upp mitt eget hår i lockar hvar dag.

Helge.

Jag är öfvertygad om, att jag skall finna dig vackrare utan alla lockar. Är du sminkad nu?

Ester.

Naturligtvis! Nej, när jag tänker närmare på saken, så finner jag att sminket kan jag inte lägga bort. Du skulle inte finna mig vacker då, ty vet du — ja, jag säger det endast till dig och jag förlåter dig aldrig, om du sprider ut det — min hy är så gråblek.

Helge (ser allvarligt på henne).

Var alltid lika uppriktig emot mig, Ester?

ESTER (slcrattar).

Hur kan du veta, om jag nu är uppriktig. Den största konst liknar mest naturen.

Helge.

Nej, säg mig allvarsamt, Ester, är du verkligen sminkad?

Ester.

Vet du, allvarsamt sagdt, så är jag verkligen sömnig nu. Var så god, min herre, och tänd ett ljus, bjud mig så armen och följ mig till mitt rum.Helge.

Kära Ester, inte går det an!

Ester.

Går det inte an? Det är inte min mening, att du skall följa mig in i mitt rum, förstår du, bara till dörren.

Helge.

Det går inte an, säger jag dig, min lilla oförståndiga, tanklösa Ester.

Ester.

Nå, som du vill då. Jag går då ensam upp på mitt rum, men jag säger dig på förhand, att därest du anser det passande, får du se efter i morgon bittida, om jag inte ligger afsvimmad i någon af de länga hemska korridorerna däruppe. Jag är förfärligt mörkrädd.

Helge.

Mörkrädd? Min lilla älskling, inte kan du vara sä barnslig. Se här, tag ljuset! (Tänder ett ljus och räcker henne).

ESTER (stöter ljuset ur hans hand så att det fa.ller i golf vet).

God natt! (Böjer stolt liufvudet och går mot dörren.)

Helge (häftigt).

Ester! (Ilon stannar, men mccl bortoändt ansigte.) Lek inte med mig, Ester! (Hon står orörlig.) Du vet inte hvad

jag i afton lidit för din skull. Detinnerliga förhållande, som hittils alltid varit rådande mellan mig och de mina har i afton blifvit brutet för första gången — för din skull. För din skull kan jag öfvergifva mor och syskon, för din skull kan jag slita alla band — —

Ester (oänder sig halft om).

Utom konvenansens!

Helge.

Du har afväpnat mig, Ester. Den kvinna, som så kan håna den man, som älskar henne, i ett ögonblick sådant som detta, den kvinnan — har inte något hjärta. Vill du då verkligen, att jag skall tro, att all den hängifvenhet, du under dessa veckor egnat mig, endast varit ett spel? Ja, då får jag erkänna att du är en stor skådespelerska, men du är icke kvinna.

(Han kastar sig ned i en soffa.)

ESTER (störtar fram och knäböjer bredvid honom.)

O nej, den har inte varit ett spel! Säg inte att den bästa, sannaste, renaste känsla, jag någonsin erfarit, varit ett spel, äfven den, ty då blir jag förtviflad. Tro hvad du vill om mig, tro bara inte att jag älskar dig som skådespelerska! Som kvinna, som kvinna älskar jag dig och detta är min sällhet. Är min kärlek till dig inte sann, då har jag ju ingen fast punkt i verlden!Helge.

Jag tror dig, Ester! jag tror åtminstone att din kärlek i denna stund är sann. (Stryker ömt hennes når.) Och skulle du en gång komma under fund med att ditt hjärta inte är mäktigt en känsla, som alltid och ej endast stundtals måste fylla hela ens väsende — så frukta inte att säga mig det! Hur det än blir, skall jag dock alltid förbli din bästa och trognaste vän. (Han upplyfter henne och för henne till den ena dörren, går själf ut genom den andra, i det ridån faller.)ANDRA AKTEN.

(Samma rum som i första akten.)

ESTER (fantastiskt klädd, står framför spegeln och studerar olika ställningar. Gestikulerar och deklamerar).

»Men tänk, då jag är graflagd, om jag skulle uppvakna förrän Romeo har kommit att mig befria, hvilken gruflig tanke? Skall jag ej kväfvas då i detta hvalf!» (Afhrgter sig.) Nej, det måste sägas häftigare! (Försöker igen.) »Skall jag ej kväfvas då i detta hvalf, hvars ruttna svalg en hälsans fläkt ej andas, och dö därinne förr n min älskling kommer». (Afbryter sig.) Nej, nej, inte så! — Och dö därinne, förr'n min älskling kommer! (Afbryter sig; stampar

i golfvet.) Nej, nej, Ester Larson, det duger inte. Detta var inte Shakspeares Julia! »Och lefver jag, o, kan det inte hända, att ställets fasor —» (Afbryter sig förtciftad.) Nej, nej, det går inte! Jag är den odugligaste, dummaste, mest misslyckade aktris, som någonsin har funnits. — O, att jag en gång kunde spela denna roll! En svårare, men tillikaskönare uppgift kan aldrig en konstnär föresätta sig. — En konstnär! Ar jag då en konstnär? (Börjar åter deklamera.) »Kan det ej hända, om jag vaknar då, att jag blir galen utaf dessa fasor och leker vildt med mina fäders skallar. Ha, se! Mig tycks jag ser min frändes vålnad — vänta — Tybalt, vänta!». — Jag är en konstnärinna. Jag har snillets gudagnista. Oaktadt alla de brister, som ännu vidlåda mitt spel, skall jag en dag visa alla mina belackare, att den koketta, onaturliga Ester Larson är en af dessa lyckliga, som med sitt snille kunna hänföra en verld. — »Jag kommer, Romeo, din skål jag dricker».

HELGE.

Hvad skall detta betyda?

Ester.

Nej, stör mig inte! Jag spelar Julia. Julia har förföljt mig både natt och dag den sista veckan, så att jag knappt kunnat tänka på något annat. (Deklamerar, tilltalande Helge.) »Ack, sköna Montague, jag är för öm, och därför

tör du tro, att jag är flyktig!»

Helge.

Håll upp, håll upp! (Hon närmar sig honom, smekande; han skjuter lienne ifrån sig.) Du tar miste! Ställ inte dina repliker till mig, i mig finner du ingen Romeo.

Ester.

Var inte hård mot mig, Helge!Helge.

Jo, Ester, jag blir hård, så fort du nämner teatern. Angesten för att mista dig — —

Ester.

Hur kan du tala om att mista mig. Du vet, att jag är din, till dess du förskjuter mig.

Helge.

Jag vet att du är min, så länge som — jag håller dig i mina armar. Men i samma ögonblick, jag släpper dig, så är du fjärran ifrån mig.

Ester (örat).

Därför skall du aldrig släppa mig, ser du. Då jag hvilar mitt hufvud mot ditt bröst och hör dig hviska kärleksfulla ord i mitt öra, då glömmer jag alt för ögonblickets lycka, då tycker jag mig kunna försaka hela verlden för dig, och finge jag hvila så vid ditt hjärta hela lifvet igenom, så skulle jag aldrig önska något mer. Men du är inte alltid kärleksfull mot mig nu, Helge, du har mycket förändrat dig sedan vi kommo hit.

Helge.

Min kärlek har inte förändrat sig, men då jag nu får vara tillsammans med dig hela dagarna, kan jag inte oupphörligt tala om den. Helt annat var det förut, då jag blott fick stjäla mig till en och annan stund för att säga dig hur kär du var mig. Tro inte, att hela lifvet kan likna kärlekens första timmar.Ester.

Men en ljum kärlek kan aldrig tillfredsställa mig. Hela lifvet igenom måste du älska mig med samma eld, som vår kärleks första sekund.

Helge.

Gör dig inte några sådana illusioner, min stackars Ester! Jag är inte någon passionerad man, och du måste lära dig att vara nöjd med den trofasta kärlek, jag egnar dig, och inte begära någon exalta-tion och svärmeri, som är främmande för mitt väsen.

Ester.

Ack, hvarför rifver du ner alla mina sköna drömmar! Hvarför söker du tvinga mig in i hvardags-lifvets prosa, som jag afskyr!

Helge.

Stackars Ester! Jag fruktar att du bedragit dig själf, då du trodde att en mans kärlek skulle kunna ersätta dig tusendes bifall! Du är inte skapad för en vanlig kvinnas stilla, husliga lif, och du kan inte älska med en vanlig kvinnas hängifvenhet.

Ester.

Jag kan älska långt mer eldigt än en vanlig kvinna.

Helge.

Kanske, — men inte så uthålligt, inte så odeladt. Du skulle snart ledsna på en hustrus pligter och det husliga lifvets enformighet. Under några få, lyckligadagar trodde jag, att jag egde ditt hjärta odeladt, men nu börjar jag alt allvarligare befara att jag misstagit mig. (Tar hennes händer.) Pröfva dig själf, min älskade Ester, tänk på huru

varmt jag älskar dig och svara mig på samvete: tror du inte, att du handlar orätt mot mig, då du till ersättning för min outsägliga kärlek vill bjuda mig ett deladt hjärta? (Ester rycker häftigt nnclan sina händer och vänder sig bort.) Vet du hur kärlekens valspråk lyder? (Ester ser pä honom.) Alt eller — intet!

Ester.

Alt eller intet! Hvad jag är olycklig!

Helge.

Min lilla Ester, inte är du olycklig. Se pa mig! Är det inte godt att ha en så trofast vän, som jag? Du kan inte ha mod att afstå därifrån och åter bli ensam i verlden.

Ester (upplyfter hufvudet och säger med stort eftertryck): Allting har jag mod till, förr än att åter bli ensam i verlden. (Stiger upp och smyger sig smeksamt intill honom.) Hör, Helge, låt mig snart bli din hustru. Jag längtar att bli din så helt och hållet, att intet mer kan skilja oss åt. (Plötsligt.) Låt det lysa för oss nu om söndag.

Helge.

Är det ditt allvar?Estek.

Det är min allvarligaste, innerligaste önskan. Helge.

Och hittils har du inte velat höra talas om vårt bröllop!

Ester.

Men nu längtar jag efter det.

Helge.

Men hvardagslifvets prosa, som du afskyrr Ester.

Den skall inte få trifvas i vårt hem.

Helge.

Och Julia, som förföljt dig natt och dag?

Ester.

Jag skall bli din Julia och jag skall tvinga dig att bli min Romeo, trots alla dina protester och ditt högförnuftiga tal om en sansad kärlek.

HELGE (omfamnar henne).

Och är du säker på, att du inte ändrar tankar innan söndag 14 dar?

Ester.

Inte innan jag dör.

Agda (kommer in).

Ack, hvad förlofvade ändå äro odrägliga! Stå ni nu där och omfamna hvarandra igen!Helge.

Nu kommer du lagom för att få höra en nyhet!

Agda.

Hvad då?

Helge.

Om söndag 14 dagar blir det bröllop här på Strömsfors.

Agda.

Om söndag 14 dar! Hvad! Ar det sanning? Ska' ni gifta er då? (Tar Ester om lifvet och dansar rundt med henne.) Ack, så roligt, så roligt! (Stannar plötsligt och hviskar till Ester:) Men, Ester, vet Helge redan alt, eller--Hvad sade han?

Ester.

Tyst, inga frågor!

Agda (som förut).

Men jag har ju hela tiden haft ditt förtroende.

Ester.

Hvilket ingalunda berättigar dig att fortfarande göra anspråk därpå. Laga nu bara att du får i ordning en vacker brudtärneklädning. (Springer ut.)

HELGE (skämtsamt).

Hvad han I för er för tissel och tassel, du och Ester? Jag blir svartsjuk, dä ni så ofta hviska med hvarandra i min närvaro.

Agda (allvarsamt och betydelsefullt).

Kom väl ihåg, hvad jag nu säger dig, Helge.Om du en dag skulle upptäcka, att — ja, om du skulle finna att Ester — — att hon dolt något för dig, så — blif inte ond på henne, utan kom ihåg, att det är ditt eget fel — du har inte förstått henne riktigt.

Helge.

Har jag inte förstått henne riktigt? Och det säger du, lilla barnsliga flicka! Har Ester dolt något för mig?

Agda.

Det har jag inte sagt. Men, Helge — var inte så fordrande, ty därmed skrämmer du henne bara bort från dig.

SETII (kommer mspringande).

Hurra, vi äro bjudna på bal och souper på Berga om lördag!

Agda.

Nej, hvad säger du! Så roligt! Då får jag viga in min nya blå sidenklädning!

Seth.

Hvar är mamma? Betjänten väntar på svar.

Fru Stålberg (kommer).

Här är jag. Säg, att vi kunna inte ha den äran att komma.

Agda.

Inte! Mamma då!

Fru Stålberg (kort).

Gör som jag säger, Seth!

(Seth går.)Agda.

Men, mamma, hvarför kunna vi inte komma?

Fru Stålberg.

Därför att jag inte vidare vill uppträda borta med Ester.

Helge.

Hur då?

Fru Stålberg.

Hennes uppförande på balen i går väckte allmänt ogillande, och jag ämnar ej hädanefter utsätta mig för det obehaget att höra alla hviska och undra öfver min sons val.

Helge.

Mamma kan vara öfvertygad om, att hurudan än den flicka varit, som jag valt, skulle detta alltid blifvit händelsen. Vårt samhälle är alt för litet för att alla de omtänksamma mödrarna skulle utan grämelse kunna se en af ortens få epusörer förlofva sig med någon annan än en af deras egna döttrar.

Fru Stålberg.

Hur olycksaligt förblindad du än är, min käre Helge, så tror jag dock att du ännu har så mycket omdöme kvar, att du själf skulle ogillat din fästmö, om du varit med på balen i går.

Agda.

Det var ingenting annat än afund, som var orsaken till alt hvad de sade. De vo^o onda för att L^ter var så vacker och så beundrad af alla herrar.Fru Stålberg.

Jag väntade mig just, att du skulle taga Esters parti, ty ditt eget uppförande i går, min lilla Agda, gjorde din mor verklig sorg. Du har redan haft mycken skada af Esters föredöme, och jag ämnar hädanefter inte tillåta dig att vara så beständigt i hennes sällskap. Både Elin och jag sågo med smärta, att äfven du gjorde dig skyldig till ett koketteri, som — — —

Agda (afbrytande).

Elin var vid dåligt humör för att hennes fästman dansade en dans mer med Ester än med henne, och därför förtalar hon Ester, och mig för att jag är Esters vän. (Brister i gråt.)

Fru Stålberg.

När du lagt band på ditt lynne, har jag ett ord att säga dig enskildt.

(Ivar och Seth komma inspringan.de under hög-Ijudt gräl.)

IVAR (högt och hetsigt).

Mamma, säg åt Seth, att han — —

Seth (tikaså).

Tag genast hit piskan, säger jag dig!

I\ 'AR (knuffar till honom).

Oförskämde pojke! Mamma, säg åt honom, att

han — —

SETH (slår Ull honom).

Du inbilske öfversittare! Våga inte att knuffa mig en gång till!Fru Stålberg.

Gossar, gossar! H\-ad skall detta betyda? Blygs ni inte!

IVAR och Seth (skrika på en gång).

Ester har lofvat mig att köra för henne och nu säger lian — —

Fru Stålberg.

Ester igen! Hvad är det nu dår Sansa er, tala en i sender och utan att skrika sä. Ivar, säg mig du, hvad som händt.

Ivar (högt och liåftigt).

Ester lofvade mig, da vi foro hem från balen i natt, att jag skulle få köra för henne i dag på morgonen i lilla kappsläden, och nu vill Seth taga piskan ifrån mig och påstår, att det är han, som skall köra för henne.

Seth (skriker ännu häftigare).

Då jag hjälpte Ester ur släden i går, sade hon: Nu har Ivar kört för mig i kväll, men i morgon bittida kl. io skall jag fara ut och åka med dig i stället.

IVAR (ser ut genom fönstret).

Se, nu är hon klädd och kommer ut på trappan!

(Springer skgndsamt ut.)

SETH (äfvenledes, triumferande).

Men det är i min släde, hon stiger upp i alla fall! (Störtar äfven ut)

Fru Stålberg.

Na, hvad säger du om detta?Helge.

Att Ester är en liten god, men tanklös varelse, som är så ifrig att göra alla nöjda, att hon lofvar mer än hon kan hålla.

(Elin kommer gråtande. Scen följer.)

Sven.

Men, kära Elin, förklara dig då!

Fru Stålberg.

Hvad står på?

Sven.

Det är mig en gåta. Då jag hälsade god morgon på Elin, såg hon så bedröfvad ut, att jag frågade. om någon gjort henne ledsen. I stället för att svara, började hon gråta och sprang ifrån mig. Elin lilla, säg mig nu, hvad det är.

ELIN (grutancle).

Det intresserar dig nog inte. Bry dig inte om mig, gå till Ester och ha roligt med henne.

Sven.

Hvad menar du med sådana yttranden?

Elin.

Jag menar, att jag på intet sätt vill rivalisera med Ester, ty det vore en alt för ojämn täflan. Jag kan inte göra anspråk på en fjärdedel af hennes tju-sareförmåga.Sven.

Du är alltid hård och orättvis mot Ester. Det är märkvärdigt, att äfven de bästa kvinnor aldrig kunna tåla att se en annan firad. Hvarenda flicka är svartsjuk på den, som är vackrare än hon. Ar det din mening att återigen ställa till en scen för att jag dansade några danser med Ester på balen i går, så vill jag säga dig uppriktigt, att jag hade nog af scenen i släden i går kväll.

Elin.

Du har inte längre en gnista af kärlek för mig, och därför borde det vara mig likgiltigt hvad du företager. Jag kan dock inte underlåta att säga dig, att ditt uppförande i natt var en alt för stor förolämpning mot din fästmö.

(Aftager förlofningsringen och lägger den på bordet.) Om du ännu vill visa mig en skymt af aktning och grannlagenhet, så res härifrån i dag. Du far kanske ressällskap med Ester, ty efter hvad som händt i natt, förmodar jag att mamma inte längre vill behålla henne i sitt hus.

Fru Stålberg.

Min gud, hvad har då händt i natt?

Elin.

Vet mamma det inte ännu? Sedan alla andra gått till hvila, var min fästman och min brors fästmö ute och åkte skridsko på sjön med facklor och i sällskap med några af de herrar, som Ester hade koketterat för på balen.Agda.

Fy, Elin, hvad låg det väl för ondt i det? Du själf åkte förra vintern skridsko med facklor.

Elin.

Kanske du var med, efter du försvarar saken?

Agda.

Nej, men jag är inte rädd att tala om, om ni vill veta det, att jag mycket gärna ville vara med, men då sade Ester: »du måste lyda din mamma och får inte göra något utan hennes vetskap, men jag är inte skyldig att redogöra för mina handlingar för någon annan än Helge».

Elin.

Mins mamma, hur Ester klagade öfver trötthet, då vi kommo hem från balen, och genast gick upp på sitt rum? O, jag blir så upprörd, bara jag tänker på en sådan falskhet.

Helge.

Inte falskhet, Elin, kalla det inte falskhet.

Fru Stålberg.

Vill du då ännu påstå, att det fins en skymt af sanning och ärlighet hos den flickan?

Helge (häftigt).

Ja, ja, ja, det påstår jag! Det var inte hennes mening att vara falsk, det hela var bara ett tanklöstupptåg, som aldrig hade kommit ifråga, om jag varit hemma, då ni kommo från balen.

Elix.

Ofvertyga oss om det, Helge. Fråga henne i vår närvaro, om hon somnade snart efter sedan hon kommit hem från balen.

Helge.

Hur kan du föreslå något sådant. Tror du jag vill förnedra mig till att spionera på min fästmö, blott för dina lumpna misstankars skull.

Elix.

Gör som du vill. Du må emellertid inte undra på, om vi tro, att du inte vågar utsätta henne för ett sådant prof.

Helge.

Fattar du då inte, att mitt lif beror på, att jag inte misstror henne! Skulle jag någonsin upptäcka, att hon bedragit mig i den allra obetydligaste småsak, så vet jag inte hvad jag gjorde.

Fru Stålberg (till Anna, som kommer rid hennes ringning).

Hvar är fröken Ester?

Axxa.

Fröken Ester har åkt ut med baron Cla:s på Stjerntorp.

Fru Stålberg.

Har han varit här?Anna.

Baron var aldrig uppe på gården utan höll med sin släde nere vid parkgrindarna.

(Lång paus.)

Fru Stålberg (skarpt till Anna).

Gå din väg! Hvad väntar du på? (Anna går.)

Elin (hal/högt till sin mor).

Det tycks ha varit meningen att slädfärden med baron Cla?s skulle hållas hemlig, liksom skridskofärden i natt.

Fru Stålberg (högt).

Naturligtvis. Hvarför skulle hon eljest bedt honom stanna vid parkgrindarna?

Helge.

Ha ni då intet medlidande med mig. Jag tror henne i alla fall, jag tror henne trots alt hvad ni säga.

Brukspatronen (kommer in med ett öppet bref i handen).

Hvad vill detta säga? Hvar är Ester? Helge, gå och bed henne genast komma hit.

Helge.

Hvad har hon då nu gjort?

Brukspatronen.

Hvem säger att hon gjort någonting! Jag vill tala med henne.Fru Stålberg.

Hon är inte hemma för tillfallet. Hvad vill du henne, min käre gubbe? Hvad har du där för ett bref?

Brukspatronen.

Det är från Esters f. d. teaterdirektör, en gammal bekant till mig, som du vet. Han säger att Ester skrifvit och begärt förlängd tjänstledighet, emedan hennes svärföräldrar önska att hon skall stanna här ännu någon tid. Och nu ursäktar han sig hos mig för att han omöjligt kan bevilja detta.

Helge (tar brefvet och läser).

Hvad betyder det? Uet är något misstag!

Brukspatronen.

Ja visst, något misstag är det naturligtvis, men kan du förklara hur det hänger ihop? Tjänstledighet! Har flickan då inte sagt till ordentligt, att hon aldrig mer ämnar beträda tiljan!

Elin.

Har Ester lofvat dig att öfverge teatern?

Helge.

Naturligtvis! Det vet du mycket väl!

Elin.

Och har hon sagt dig, att hon nekat antaga för-nyadt engagement?Helge.

Ja visst! Hvad menar du?

Elin.

Nå, då har du här ett ypperligt bevis på hennes uppriktighet mot dig. Hon har naturligtvis i hemlighet mottagit engagement för det återstående af spelterminen. Jag har för min del alltid trott att hon var alt för fåfäng för att vilja lemna teatern.

Helge.

Hur kan du framkasta en sådan misstanke!

Elin.

Min käre Helge, det minsta barn kan ju begripa detta. Hur vill du eljest förklara teaterdirektörens bref?

Helge.

Det får Ester själf förklara. Hon har troligen inte tillräckligt tydligt tillkännagifvit sitt beslut att lemna teatern.

Agda (ifrigt).

Tala med henne om detta i enrum, Helge. Inte då alla äro närvarande.

Helge.

Hur då?

Agda.

Jag kan inte förklara hvad jag menar, men om

du inte gör som jag ber dig, så---- Ja, Helge,

jag vet, att du anser mig bara för ett barn, men jaghar ändå Esters förtroende, kanske mer än du själf. Tala vid henne ensam, så blir alt bra.

Helge.

Ja, du har rätt! Jag går upp på mitt rum och du kan vara snäll och låta mig veta när Ester kommer hem. (Går mot dörren.)

Fru Stålberg.

Om du lyder Agdas råd, Helge, om inte denna sak blir utredd i allas vår närvaro, så skall jag hädanefter alltid misstro Ester. Jag skall aldrig kunna upptaga henne i mitt hjärta som dotter.

(Helge kommer hastigt tillbaka och kastar sig otåligt ned i en soffa med rgggen vänd till cle ö/riga)

Elin (till Helge).

Fråga henne hur hon har sofvit i natt, och svarar hon dig sanningsenligt på den frågan, så skall jag också tro hennes förklaring af teaterdirektörens bref. I motsatt fall får du förlåta mig, om jag tror, att hon spelat en liten intrig bakom din rygg och att hon är tillräckligt skicklig skådespelerska för att inte låta narra sig att blotta den af en sådan obetydlig anledning som ett oförutsedt bref.

Helge.

Måtte jag en gång kunna förlåta dig all din hårdhet, Elin! Jag känner det nu som om jag aldrig skulle kunna det.El,IX (brister i gråt).

Du må inte undra öfver, om jag är hård och bitter mot den, som förstört hela mitt lifs lycka! Jag har aldrig förr hatat någon människa, men henne hatar jag, ja, jag hatar henne af hela mitt hjärta. Hon har inte allenast gjort mig olycklig och beröfvat mig både din och — och — — en annans kärlek, hon har också gjort mig elak — riktigt elak! — —

SVEX.

Elin, lilla kära Elin, hon har visst inte beröfvat dig min kärlek! Jag blef en smula betagen i henne, det tillstår jag, men mitt hjärta, Elin lilla, mitt hjärta — nej, älskade, du skall inte behöfva bli elak af brist på kärlek, som du säger. Vill du inte förlåta mig en tillfällig förvillelse! Du skall aldrig mer få skäl att förebrå mig något dylikt, det lofvar jag dig heligt.

Elin (väncler sig ifrån honom).

Mitt hjärta är så fullt af bitterhet nu, att jag ej är värd någons kärlek. (Snyftande.) Jag kan inte förlåta dig.

(Sven ser sorgset på henne, tar därefter hennes ring, som ännu ligger på bordet, kysser den och sätter den på sitt finger.)

Fru Stålberg (ser ut genom fönstret).

Där kommer Ester springande öfver gården. (Betydelsefullt.) Hon tycks äfven ha stigit ur baron Claes släde vid parkgrindarna.Ester (kommer inspringande, Mådd i kappa ocli pelsmössa).

Ack, hvilken härlig morgon! Hvad det är uppfriskande att vara ute och åka i kölden! Och hem har jag gått öfver isen. Jag höll på att halka omkull flere gånger och en gång körde jag foten ner i en vak, så att den blef alldeles isad. (Sjunger.) »Men lika roligt är det ändå, Bara ej hjärtat fryser.» (Paus.) Hvad ni se högtidliga ut här allesammans. Det märks att ni inte varit ute och låtit nordanvinden blåsa på er. — Helge, hvarför sitter du där och ser dyster ut. Jag inbillar mig att jag ser rätt bra ut efter min morgontur, så att du kan gärna ge mig en blick — om du inte vill ge mig något mer.

Helge.

Med hvem har du varit ute och åkt, Ester?

Ester (lekfullt).

Med hvem? Hvem har sagt, att jag inte åkte ensam ?

Helge.

Nej, jag frågar dig allvarsamt.

Ester.

Ja, jag ser det, obegripligt allvarsamt. Du är väl inte svartsjuk, min Romeo? Det skulle eljest inte klä dig så illa!

Helge.

^ >11 du inte svara mig?Ester.

Bevars väl, Helge, jag blir riktigt rädd för dig, så sträng ser du ut. Har jag då gjort något mycket orätt? Vet du, du behöfver inte vara jaloux på baron Claes, ty jag hade inte åkt länge med honom, förrän jag blef så ledsen på hans fadda artigheter, att jag hoppade ur släden, och så sprang jag genvägen hem öfver sjön. Det var bara hans vackra släde och eldiga häst, som frestade mig att åka med- honom, då jag händelsevis mötte honom vid parkgrindarna.

Helge.

Gud ske lof, gud ske lof!

Ester.

Blef du så glad för att jag åkte med baron Ckes? Eller trodde du, att jag var ute med någon farligare rival? Eller var det för att jag hoppade ur släden och sprang ifrån honom, som du blef så glad?

Helge.

Ser ni, mamma och Elin, jag kände min lilla Ester bättre än ni!

Ester.

Men hvad menar du? Med hvilket lejon eller vidunder trodde ni då, att jag farit ut? Jag hade inte haft några värre planer än att åka med Ivar eller Seth, försäkrar jäg er. (Skrattar.) Ah, Helge, du kan inte tro, hvad det var lustigt i morgse! Jag hade lofvat både Seth och Ivar att de skulle få köra förmig i dag på morgonen, jag hade glömt, att jag satte ut samma tid, eller också gjorde jag det med flit jag mins inte rätt hvilketdera — emellertid kommo de i lufven på hvarandra och jag var sedan riktigt

ledsen att jag mötte baron Claes på vägen--det

skulle varit bra lustigt, om han också kommit framkörande till trappan.

Brukspatronen.

Jaha, hoppetossa, tyst nu med ditt sladder och tala i stället om för oss hvad du gifvit din f. d. direktör för besked angående dina planer för framtiden. Se här. (Räcleer henne brefcet.)

ESTER (rycker häftigt till sig brefcet och läser).

Jag måste resa genast.

Brukspatronen.

Hvad! Resa genast! Ditt engagement är ju slut.

Ester.

Det går visst ett tåg i dag vid middagstiden. Jag måste resa med det. Kom, Agda lilla, och hjälp mig packa min koffert.

Helge (ser skarpt på henne).

Hvarför skall du resa, Ester?

ESTER (som märker hans blid', söker att beherska sin oro och säger med antaget lugn).

Jag måste resa för att förklara mig för direktören,som alltid varit god mot mig. Om det är min skuld att han missförstått mig, så måste jag be honom om ursäkt. Du kommer väl snart efter, Helge, och då får jag tala närmare med dig. Nu måste jag gå upp och packa.

Helge.

Jag skall göra dina ursäkter hos direktören, dä jag i morgon återvänder till Stockholm.

Ester (ifrigt).

Nej, jag måste resa. Intet kan förmå mig att afstå därifrån.

Agda.

Ester behöfver ju i alla fall komma till Stockholm för att göra uppköp för sin brudutstyrsel.

Helge (till Ester).

I så fall får du resa längre fram, då mamma följer med dig, ty du får inte vidare vistas i Stockholm utan passande skydd. Jag förbjuder dig be-bestämdt att resa nu, då du inte har något hem att vistas i.

ESTER (med tvungen glädtighet).

Du börjar för tidigt, du är inte min man ännu, min stränge herre. Har en fästman laglig rätt att förbjuda något, pappa? (Plötsligt allvarlig och bedjande.) Helge, låt mig resa nu! Kom efter om ett par dar, så skall jag förklara alt för dig.

Helge.

Har du sofvit godt i natt, Ester?ESTER (väncler sig tvärt till honom).

Hvarför frågar du det?

Helge.

Du ser så blek ut.

Ester.

Tycker du det! Ja, jag var ju på bal halfva natten. (Lutar hufoudet mot hans axel och tar halft lekfullt hans arm och lägger om sitt lif.)

Helge.

Somnade du snart sedan du kommit hem från balen ?

Ester.

Jag får erkänna, att jag inte såg på klockan. (Halfhögt.) Hvarför ser du så mörk och missnöjd ut? (Halfgråtande.) Du vill bara göra mig ledsen. Säg mig nu snält farväl och låt mig gå. (Vill lösgöra hans arm från sitt lif, men han håller henne kvar.)

Helge.

Dä jag kom hem från mitt sjukbesök kl. 3 på morgonen, såg jag ljus i ditt fönster. Mamma sade mig likväl, att ni kommo hem från balen kl. I.

(Ester rycker sig hastigt lös och ränder sig bort).

Helge. Hvarför rodnar du?Agda.

Uet är inte underligt, om hon rodnar, då du så där examinerar henne. Om jag vore i Esters ställe skulle jag svara, att jag har rätt att ha ljus i mitt rum hela natten, om jag vill. (Sakta ocli bönfallande.)

O Helge, fråga henne ingenting mer nu! Tala med henne ensam.

Helge (med höjd röst).

Hvarför rodnade du, Ester?

ESTER (ser sig omkring med en utmanande blick på alla de närvarande och säger slutligen med ett litet trotsigt skratt).

Jag får väl då bekänna, att jag begick det oerhörda brottet att somna från ljuset.

Helge (tonlöst).

Sä är dä alt förbi mellan oss.

Ester.

Förbi! Förbi för alltid mellan dig och mig! (Med ett anskri.) Nej, nej, nej! (Knäböjer.) Se, här ligger jag på mina knän inför dig och tigger om förbarmande. Förskjut mig inte! Du vet ju att jag är förlorad utan dig!

Helge (hårdt).

Stig upp, Ester! Den där attityden är väl inöfvad men gör inte åsyftad verkan här. Spar den för teatern.Ester.

O Helge, hur har du så hastigt kunnat så stål-sätta ditt hjärta mot mig!

Helge.

Stig upp! Stig upp! Det är outhärdligt att se dig inför mig i denna ställning. Endast en svår för-bryterska kan förödmjuka sig så.

Ester.

Och om jag inte är en svår förbryterska, hvarför stöter du mig då ifrån dig med en sådan hårdhet.

Helge.

Därför, att då du en gång lärt mig att misstro dig, kan jag aldrig mer få tillit till dig. Jag hoppades, att du var sann mot mig — jag narr. Jag trodde på sanning hos den, som är uppfostrad till lögn och förställning! Men då jag nu vet, att du ljugit för mig i ett, tror jag, att du ljugit i alt. Jag tror att hvarje ömhetsbetygelse, du visat mig, varit hycklad, jag tror, att du hvilat vid mitt bröst med lögn i hjärtat, så väl som på tungan. (Hindras af sin rörelse att fortsätta. Hon sträcker händerna emot honom. Han ser länye pä henne och. utbrister slutligen:) Jag tror, att den ställning hvari du nu ligger inför mig, att själfva ditt ansigtsuttryck i denna stund, ja, att tåren som darrar i ditt öga, är idel falskhet!

Ester (springer upp).

Har du något mer att säga?Helge.

Jag har endast en fräga att göra dig: hurudan var din mening att upplösningen skulle bli på det lilla intrigstycke, du så skickligt arrangerat? Hur ämnade du ställa till, då det i alla fall förr eller senare skulle bli bekant att du tagit engagement vid teatern, under det du inbillade mig, att du aldrig mer ville återvända dit?

Ester.

Jag ämnade säga till dig: jag kan inte lefva utan dig, men inte heller utan min konst, — låt mig få lefva för er båda. Och jag trodde, att du älskade mig för högt för att vilja se mig olycklig.

Helge.

Om du trodde det, om du alltid visste, att min kärlek ensam ej kunde göra dig lycklig, hvarför sade du ej det från början? Hur kunde du ha hjärta att så bedraga mig, Ester?

Ester.

Det var lättare att bedraga dig än afstå från dig. Helge.

Och hvad var din mening då du i morgse bad mig påskynda vårt bröllop?

Ester (ångestfullt).

Det vågar jag inte säga.Helge (skrattar bittert).

Om du inte vågar svara mig sanningsenligt, så kan du ju ljuga.

Ester.

Helge! — (Med ansträngning). Min mening var, att först efter vigseln, då du inte längre kunde förskjuta mig, bekänna sanningen.

Helge.

Din mening var således att träda inför altaret med en lögn. Och du trodde att vigseln skulle hindrat mig från att förskjuta en menederska!

Ester.

Helge, var inte så hård! All min skuld kommer dock endast däraf, att jag älskat dig för mycket.

Helge.

Tvärtom! Tvärtom! All din skuld kommer däraf, att du aldrig älskat mig, att du inte kan älska, att ditt hjärta är lika fattigt, som din fantasi är rik. Gå tillbaka till teatern! Där kan du möjligen med användande af alla koketteriets konstgrepp förskaffa dig handklappningar af några narrar, men konstnär-inna blir du aldrig. Mins Ehrensvärds ord: »En artist behöfver mycket; icke nog ha vett; icke nog ha eld; han måste som en ungdom känner kärlek, r känna det ädla.»

Ester.

Detta var det bittraste af alla de bittra ord du sagt mig. Jag vet, att jag är mycket vilseledd, men(med hänförelse) jag känner det ädla så som jag känner kärlek. Jag skall blifva en sann konstnärinna. Så länge ännu mitt hjärta klappar, skall jag sträfva till detta mål, som nu blir mitt enda mål i lifvet.

Hei,ge.

Och du afstår från din kärlek med samma lätthet, som du nedlägger en gammal roll för att börja instudera en ny.

Ester.

Jag vägar inte svara dig, ty gåfve jag nu min känsla luft, skulle jag snart ligga på mina knän igen inför dig och tigga om att ej åter bli utstött ensam

i den liårda verlden.

Agda (omfamnar henne).

Du blir inte ensam, Ester, ty jag öfverger dig aldrig. Pappa skall gifva oss penningar och jag skall bedja mamma, att jag får följa med dig, och du skall resa till Paris och studera din konst, som du alltid så mycket önskat.

Ester.

Tack, du kära lilla Agda! Ja, lät mig resa till Paris och studera! Du lär inte fä följa mig, men om några år skall jag komma tillbaka och debutera som Julia och då skall du sitta bland åskådarne och le mot mig genom tårar som en gäng förr.

Helge.

Och då skall din korta kärlek endast lefva i ditt minne som en af dina lyckligaste roller.EsTER fräcker händerna mot honom).

Farväl nu, Helge! Förlåt mig all den sorg jag förorsakat dig! Tänk utan bitterhet, tänk med ömhet och deltagande på mig da jag är borta. Jag hoppas, att den dag skall komma, då jag skall kunna säga: tänk på mig med aktning! Men till dess: var mild! Döm mig inte alt för hårdt! (Till brukspatronen.) Var god låt mig få hästar till staden! Jag måste resa genast!

Brukspatronen.

Jag skall själf skjutsa dig, min kära flicka!

Agda.

Och jag skall lägga in dina saker! Du behöfver inte als tänka på det! (Lägger sin arm uncler Jä-clerns och går mecl honom, i det hon ser upp i hans ansigte och talar ifrigt och bönfallande.)

Ester (vill gå).

HELGE (efter stark inre kamp).

Nej Ester, du får inte resa! Jag har inte fattat hela vidden af din betydelse för mig, förr än i denna stund, då du så beslutsamt vill lemna mig.

Ester (i det hon hastigt kommer tillbaka öfver golfoet.)

Du ber mig stanna! Du förskjuter mig inte? Jag kan ännu bli din hustru?Helge.

Ja, Ester, du kan, du måste det! Jag inser nu, att jag fordrat för mycket af dig. Du skall hädanefter obehindradt få gå framåt på din konstnärsbana och jag begär blott att få skydda dig för alla faror, j stödja dig vid alla sorger, som möta på din väg.

Ester.

O tack, tack för dessa ord! Tack för att jag inte behöfver gå härifrån som en stackars förskjuten varelse, tack för att jag ändtligen får göra ett offer, som kan visa dig, att jag inte varit så alldeles ovärdig din kärlek.

Helge.

Ester, du kan inte ha hjärta att lemna mig! Ester.

O min älskade, hur bittert skulle vi inte båda ångra oss en dag, om vi nu gåfve vika för ögonblickets frestelse. Nej, med fri vilja afsäger jag mig nu din kärlek, med fri vilja går jag nu att egna alla mina krafter åt det kall, som är det enda möjliga för mig. (Ånge&tfidlt.) O, om jag blott en gång till finge luta mitt hufvud mot ditt bröst, känna ditt hjärta slå mot mitt •— —

Helge.

Ester, Ester, lyd ditt hjärtas maning! (Räcker armarna mot henne.)Ester (drar sig häftigt undan).

Xej, JaS vågar inte. I din famn skulle jag glömma mina föresatser och striden skulle börja på nytt. (Hon går mot dörren, stannar ocli räcker armarna mot honom; utbrister lidelsefullt.) En kyss! Blott en enda kyss ännu! (Han störtar emot henne, men hon drar sig tillbaka). Nej, nej. Jag får aldrig mer känna en kärlekens kyss — ensam måste jag gå min svåra väg — ensam — ensam. (Utbrister, vänd till de ö/riga:) O, ni alla, som jag förolämpat här, veknar ej ert hjärta till öfverseende, då ni betänka, hur outsägligt mycket lyckligare ni äro än jag. Känna ni ej deltagande för den arma, som nu går ensam ut i verlden — utan stöd — utan skydd? (Fru Stålberg och Elin omfamna henne gråtande; Elin omfamnar därefter sin fästman.)

Helge.

Inte ensam, Ester! Inte utan stöd och skydd! Min kärlek skall följa dig, hvar du vistas. Den skall alltid skyddande omhägna dig.

Ester (med hänförelse).

Nej, inte ensam, det är sant! Min kärlek skall bevara mig för alla frestelser; den skall blifva mitt stöd, mitt skydd, — alltid — alltid! (Tar Helges hand och trycker ett par kyssar på den; störtar därefter ut.)

(Ridån fäller.)UNDER TOFFELN.

KOMEDI I TVÅ AKTER.

UPPFÖRD PÅ KUNGL. DRAMATISKA TEATERN FÖRSTA GÅNGEN DEN 13 MARS 1870.PERSONERNA:

Henning Wang, landtbrukare. Agnes, hans syster. Borgmästaren.

Friherrinnan Hjorthufvud. Ebba, hennes dotter.

(Handlingen tilldrager sig på Hennings egendom.)FÖRSTA AKTEN.

(Ett gammalmodigt möbleradt hcardagsförmak med dörrar i fonden och till vänster; fönster till höger.)

(Agnes sitter i soffan till vänster, borgmästaren

i en fåtölj bredvid henne; ett litet bord med en kaffe-servis står framför dem)

Agnes.

Får clet inte vara en liten påtår?

Borgmästaren.

Nej, tackar! Kaffe bekommer mig inte riktigt väl, jag får halsbränna af det. — Ni tycker således att jag kan taga kalfstek till första kötträtt?

Agnes.

Det tycker jag visst. Vi ha just nu en präktig gödkalf att aflåta.

Borgmästaren (bugar artigt).

Tackar förbindligast. Och blommor att ställa på bordet kan jag ju också få köpa från er trädgård?

Agnes.

Jag hoppas att ni tillåter mig att skänka er ett par buketter som en afskedshälsning från Tomta-gården.Borgmästaren (som förut).

Tackar förbindligast.

Agnes.

Men de allra vackraste blommorna blir det inte. Ni känner min brors svaghet, och jag vill gärna, att hans trädgård skall prunka riktigt grann då han kommer hem.

Borgmästaren.

Naturligtvis! — Men är ni nu bara riktigt säker på att er bror kommer hem till om torsdag? Jag skulle vara förtviflad om han inte komme med på mitt afskedskalas.

Agnes.

Ja, han skref i sitt sista bref, att han med säkerhet kommer hem i denna vecka.

Borgmästaren (med en suck).

Jaså. Alt är således nu klart till festen. Det är bara en sak, som fattas.

Agnes.

Hvad då, bäste borgmästarn? Ni suckar! Ni borde väl tvärtom vara riktigt glad nu, då ni fätt er önskan uppfyld att komma ifrån vår lilla obetydliga stad och till en större verkningskrets.

Borgmästaren (som förut).

Ja, men en sak, en viktig sak, fattas på min af-skedsfest. En värdinna!Agnes (med ett. förstulet leende).

Ja, jag tycker verkligen, att ni nu borde taga något hyggligt fruntimmer i huset att se efter barnen och förestå hushållet.

Borgmästaren (som förut).

Men det är inte bara en värdinna, som fattas mig — det är — rent ut sagdt, det är något mycket mer. Det är - ja, ni vet det nog — — det är en hustru, rent ut sagdt.

Agnes.

Seså, min bäste borgmästare, äro vi nu där igen. Nu är det visst sjette gången---

Borgmästaren.

— — som jag friar till er, ja. Men kan ni då aldrig låta beveka er?

Agnes.

Ni vet så väl, att mitt svar alltid blir detsamma, sa att ni borde inte trötta både er själf och mig med det där ämnet.

Borgmästaren.

Men, mamsell Agnes, en så trogen kärlek---

Agnes.

Kärlek! kärlek! Uppriktigt sagdt, min bäste borgmästare, både ni och jag äro lite för gamla för

- det där! Låt oss hällre vara ärliga och säga hvar-atxlra rent ut, att sådant där ungdomssvärmeri aldrigkan komma ifråga mellan oss. Ni behöfver en duglig och praktisk matmor i ert hus, en bra och förståndig mor åt era barn samt lite förmögenhet med i boet, och till ersättning bjuder ni mig ett trefligt hem, en god ställning och en beskedlig och aktningsvärd äkta man — det är ju fullkomligt partie égale. Och jag skulle med tacksamhet mottaga ert anbud, om det inte, som jag så mänga gånger sagt er, vore mig rent omöjligt att skiljas från min bror och mitt barndomshem.

Borgmästaren.

Men tänk bara, mamsell Agnes, om er bror en vacker dag skulle gifta sig. Då hade ni förgäfves uppoffrat er för honom.

Agnes.

Henning gifta sig! Det vet ni mycket väl aldrig kan komma ifråga. Medan han ännu var ung, kom verkligen denna fruktan öfver mig någon gång, och jag tänkte på, huru öfvergifven och olycklig jag skulle känna mig, om något sådant inträffade. Ja, jag tror nästan, att jag skulle hatat den flicka, som trädt emellan mig och Henning. Men nu är han öfver 40 år och har ännu aldrig flammat en gång — mycket mindre dä varit allvarligt förälskad. I 15 år har ni känt honom och sett, huru han lefver bara för sina växter och sina böcker — hur likgiltig han är för hela den yttre verlden — — och ni kan ändå tro, att han någonsin skulle gifta sig!Borgmästaren.

Ahja, märkvärdigare saker har man nog sett i den vägen. Och om något sådant skulle inträffa, då —

ÅGNES.

Som vi i dag för sista gången talas vid i detta ämne — hör ni, för sista! — så låt mig berätta en liten novell för er. — För 20 år sedan stodo i detta hus två syskon — de sista kvarlefvande af en stor syskonskara — gråtande vid sin mors dödsbädd. Det var en flicka på 19 år och en ung man på 22. Högtidligt lofvade de hvarandra och sin moder, att de alltid skulle lefva för hvarandra, stödja, hjälpa och älska hvarandra. De ärfde hälften hvar i denna egendom, som tillhört deras förfäder, och här bodde de sedan ensamma tillsammans i hela sitt lif. Brodern hade ännu inte slutat sin kurs vid akademien, där han läste på graden. Systern satt ensam i hemmet och räknade dagarna mellan broderns besök där. Då han tagit sin examen, slog han sig ned i hemmet för alltid. Han var ekonomiskt oberoende och behöfde därför inte söka sig en syssla, utan egnade sig odeladt åt sitt älsklingsstudium, botaniken. Han anlade en vacker botanisk trädgård, och han skref vetenskapliga afhandlingar, som väckte mycken uppmärksamhet inom den lärda verlden. Systern skötte under tiden affärerna, landtbruket och hushållet och vårdade sin opraktiske, lärde bror som ett barn, och så växte de alt mer och mer tillsam-mans och blefvo mer och mer oskiljaktiga från hvarandra.

Borgmästaren.

Men har då denna ädla, självfuppoffrande syster

— har hon då aldrig haft ett hjärta som andra unga flickor? ett hjärta som klappat af andra känslor än syskonkärlekens ?

Agnes.

Om hon också en gång skulle haft sin lilla roman, hon också — än se'n? Hvad hör det hit? Det är i alla fall nu så längesedan.

Borgmästaren.

Men berätta mig den — vill ni inte berätta mig den, mamsell Agnes?

Agnes.

Åhjo, hvarför inte? Då jag var ett par och tjugu år kände jag verkligen en man, som kom mitt hjärta att klappa lite fortare —jag hade en liten kort dröm om en koja och ett hjärta och alt det där, ni vet, som alla unga flickor ha

svärmat för någon gång i sitt lif.

Borgmästaren.

Nå, och han?

Agnes.

Han! Jo, han sade mig, att han inte kunde lefva utan mig, inte andas annat än där jag andades!—ja, ni, som själf varit gift, vet nog hur man säger vid sådana tillfällen. Kort sagdt — han gifte sig etthalft år därefter med en annan flicka, och så var det slut med den romanen.

Borgmästaren.

Och öfvergaf er!

Agnes.

Nej, visst inte öfvergaf mig. Jag lät honom aldrig ana, att hans kärlek var besvarad, ser ni.

Borgmästaren.

Men hvarför?--

Agnes.

Därför, att jag inte ville lemna min bror. Jag hade redan blifvit, jag kan gärna säga oumbärlig för honom. Och så var det en annan liten omständighet därbredvid, ser ni.

Borgmästaren.

Hvilken då?

Agnes.

Vi hade visserligen förmögenhet, men dock inte större, än att om jag tagit min del ur boet, så hade min bror inte längre kunnat lefva bara för sina studier, utan hade måst söka sig någon befattning, och det visste jag skulle plågat honom.

Borgmästaren.

Och er bror tillät er att göra ett sådant offer för hans skull!Agnes.

Men, min gode borgmästare, ni tror väl inte, att jag var en sådan gås, att jag gick och talade om för min bror de känslor, som jag inte ens riktigt ville låtsa om för mig själf.

Borgmästaren.

Jag är säker på, att om den man, som älskade er, hade anat, att han blott behöfde afstå från er hemgift för att vinna en sådan kvinna till sin hustru, så hade han inte tvekat.

Agnes.

Nu talar ni dårskaper, min käre borgmästare. Först och främst så kunde han inte afstå från mitt arf, ty man lefver inte bara af ädla känslor, och för det andra kan ni väl inte inbilla er, att min bror skulle tagit emot en sådan gåfva.

Borgmästaren.

Det är således denna ungdomskärlek, som gör, att ni — — Ni har ännu ett litet ruin kvar i ert hjärta för en man, som kunde gifta sig ett halft år efter att ha varit älskad af er.

Agnes (leende).

Nej, jag försäkrar er, inte det minsta. Jag är inte svärmisk till min natur, och jag har sedan dess haft så mycket praktiska bestyr, att hvarje gnista af svärmeri flytt ur mitt hjärta. För att visa er, hurfullkomligt botad jag är för

min ungdomsdårskap, så vill jag till och med tala om för er, hvem min hjälte var.

Borgmästaren (upprörd).

Mamsell Agnes, var viss, att jag vet värdera ert förtroende! Kände jag honom?

Agnes.

Ja, mycket väl. (Skrattande.) Mycket, mycket väl.

Borgmästaren (stiger upp).

Ni menar väl inte — ånej, jag är en narr.

Agnes.

Nej, nu är ni orättvis mot er själf — jo, jag menar verkligen — — (skrattar).

Borgmästaren (oroligt, i det han, tar sin hatt).

Förlåt, mamsell Agnes, men jag får visst lof att fara nu. Jag hör, att mina hästar stampa otåligt därute. (Bugar och går mot dörren i fonden.)

Agnes (stiger äfven upp).

Ni vill således inte gissa?

Borgmästaren (med handen på dörrlåset).

God afton, mamsell Agnes, god afton!

Agnes (allvarsamt).

Tro inte, att jag förebrår er det. Jag bemötte er verkligen så, att ni inte gärna kunde ana — —Borgmästaren {häftigt, i det han kommer tillbaka framåt rummet).

Nej, hur kunde jag ana det! Ni snäste mig ibland, och ibland gjorde ni narr af mig. Ingen människa har någonsin sårat mig, såsom ni gjorde.

Agnes.

Ja, jag medger, att jag var elak. Men det var min enda utväg att beväpna mig mot mig själf, stackars flicka. — Nå, äro vi vänner nu? (Räcker honom handen.)

Borgmästaren (utan att mottaga den).

God afton, mamsell Agnes, god afton! (Går hastigt.)

(Man hör ridlandet af åkdon)

Agnes.

Han blef ond, tror jag. Ah, det går nog öfver! Han blef väl egentligen lite förlägen, stackars karl. Det är bestämdt första gängen, han hört bekännelsen om en flickas kärlek för honom. (Går till fönstret och ser ut.) Hvad, där kör ju hans vagn bort öfver gården. Och ändå står det en vagn vid trappan. (Med ett rop, i det hon springer mot fonddörren.) Henning!

Henning (möter Agnes i dörren; omfamnar lienné).

God dag, min lilla kära syster!Agnes.

O, Henning, att jag har dig här nu! Välkommen hem och tusen gånger välkommen, du käre, älskade Henning!

Henning.

Tack, söta Agnes! Har du längtat efter mig någon smula, hvad?

Agnes.

Ja, det kan du vara säker på. Och mänga gånger har jag ångrat, att jag inte följde med dig. Du har väl bara skött dig riktigt väl nu, så att du haft nytta af din brunnskur?

Henning.

Ja, gyttjebaden voro gudomliga. Jag har nu inte på länge känt af min reumatism.

Agnes.

Om du skall resa dit nästa sommar igen, så ställer jag så med hushållet, att jag kan resa med dig. Det har varit så ledsamt att gå här ensam hela sommaren.

Henning.

Men borgmästaren har hållit dig sällskap ibland, tror jag. Jag mötte honom på förstubron, och han såg så lång ut i ansigtet, att det just föll mig in, att han kanske återigen fått en korg.

Agnes.

Ja, han är för odräglig. Jag skall bli riktigt glad, dä han väl flyttat härifrån.Henning.

Du är således fast besluten att inte flytta med honom? Men har du besinnat dig riktigt väl, Agnes lilla? Han är en god och hederlig man, och det är

i alla fall först i äktenskapet som en människa kan finna den rätta sällheten här i verlden.

Agnes (,häpen);

Hvad säger du?

Henning.

Ah, det är ju en allmänt erkänd sanning, fast jag först nyligen lärt mig inse den. Du får inte längre uppoffra dig för mig, min älskade syster. Du och jag få inte längre lefva så där helt och uteslutande för hvarandra. Det är inte rätt, det är inte naturligt, det är inte lyckligt! Syskonkärleken är ett starkt, ett heligt band, det är sant, men likväl inte det starkaste, du

— inte det heligaste, du —

Agnes.

Jag förstår dig inte, Henning! så har jag aldrig hört dig tala förr.

Henning.

Jag tror snarare, att du inte vill förstå mig, Agnes!

Agnes (sätter sig och säger under stark sinnesrörelse).

Hvad menar du ?

Henning (muntert).

Ser du inte, hur glad jag ser ut? Märker du inte en förändring i hela mitt väsen? Jag har roat mig vid brunnen, ser du!Agnes.

Sää! Hvad har du då gjort?

Henning.

Jo, jag seglade och red och — dansade, du!

Agnes.

Dansade! Du!

Henning..

Ja, och kan du gissa, hvad jag gjorde mer? Kurtiserade, du!

Agnes.

Du!

Henning.

Ja, men kan du gissa, hvad jag gjorde merr (Går till henne och hviskar henne Ijudeligt i örat) Friade, du!

Agnes (med ett rop).

Henning, skämta inte med så allvarsamma saker!

Henning.

Nej, det var inte skämt, det försäkrar jag dig. Jag friade på fullt allvar och på fullt allvar fick jag ja. Ja fick jag af de vackraste små rosenläppar. Och kan du gissa, hvad jag mer fick af de vackra små rosenläpparna? Nej, du som är en sedesam jungfru kan naturligtvis inte gissa det. Hvad! (Lägger ömt armen om hennes lif.) Se på mig, Agnes! Skall du inte lyckönska mig? Ser du inte hur glad, hur öfverlycklig jag är! Det klaraste solsken har plötsligt brutit fram öfver hela mitt lif!Agnes (vill slita sig från honom).

Åh, Henning, fattar du inte hur bittert det är att höra dig tala så. Ingen uppoffring har jag skytt för att framkalla detta solsken öfver ditt lif. Och nu, vid första leende af en främmande — — (gråter).

Henning.

Du skulle bara se min lilla Ebba, så skulle du genast fatta altsammans.

Agnes (skarpt).

Ebba!

Henning.

Ja, Ebba Hjorthufvud.

Agnes (häftigt).

Ebba Hjorthufvud! Är du tokig, Henning!

Henning (leende).

Jag tror tvärtom, att jag aldrig gjort något sä klokt.

Agnes.

Ebba Hjorthufvud. Baron Elghorns systerdotter, som jag hört guvernanten på Elghöjd tala så mycket om?

Henning.

Jaså, du har hört talas om henne. Nä, då vet du ju förut hur förtjusande hon är.

Agnes.

Tyvärr, min käre Henning! Anna Enberg sade helt annat, hon!Henning (häftiyt).

Jaså, na, hvad hade då Anna Enberg — Anna Enberg är en gås, i parentes sagdt, — livad hade då hon att säga?

Agnes.

Hon var med Elghorns i Stockholm förliden vinter, och då voro de jämt tillsammans med Hjort-hufvuds. Hon sade, att Ebba var rysligt bortskämd, flärdfull och kokett, och att modern var en intrigant och högfärdig varelse, fattig, men fåfäng i högsta grad.

Henning.

Hör på, Agnes! Min lilla Ebba sade till mig, kort sedan vi blifvit förlofvade: »Jag är så rädd för din syster, Henning. Hon, som håller så mycket af dig, skall säkert inte kunna fördraga mig, som träder emellan er.» —Vet du, hvad jag svarade henne? »Var lugn, min älskling», sade jag; »hon, som håller så mycket af mig, skall tvärtom älska dig af hela sitt varma hjärta, då hon ser, att du gör mig lycklig.:

— Hvem hade nu rätt, min Agnes, Ebba eller jag?

Agnes (gråtande).

Jag skall försöka, Henning, jag skall försöka. (De omfamna hvarandra.)

Henning.

Ja, inte sant, du och jag skola nu gemensamt arbeta för min lilla Ebbas lycka. I stället för att

7vi hittils lefvat bara för hvarandra, skola vi nu båda lefva för henne.

Agnes.

Du begär mycket.

Henning.

Du är så mycket äldre än hon, att du bör kunna bli henne en nästan moderlig vän och ett oumbärligt stöd, då hon nu blir skild från sin egen mor.

Agnes.

Du kan vara öfvertygad om, att hennes mor nog följer henne hit. Och detta är ändå det värsta af alt. Ty att döma af hvad jag hört, så lär hennes inflytande öfver Ebba inte just vara det bästa.

Henning.

Detta har jag nog också själf insett. Och det är därför min afsigt att skilja Ebba från sin mor så mycket som möjligt. Men det kan jag inte göra, Agnes, om inte du blir öm om henne och söker ersätta henne, hvad hon då förlorar. Hela hennes lif har hittils förflutit sorgfritt och gladt som en lycklig dröm; alla ha älskat henne, alla ha burit henne pä sina händer — inte skall du eller jag vara den första, som framlockar en tår i hennes klara, leende öga, säg r

Agnes (vänder sig bort frän honom med en häftig rörelse).Henning.

Tag nu på dig din svarta sidenklädning och din bästa hatt — så skall jag låta spänna för min vackraste droska under tiden.

Agnes.

Hvad är dä meningen?

Henning.

Jaså, jag har visst glömt att nämna, att Ebba nu är på besök hos sin morbror på Elghöjd. Hon reste från brunnen ett par dagar före mig. — Nu får du lof att följa med mig till Elghöjd på visit.

Agnes (upprörd).

Skall jag redan träffa henne! Nej, inte i afton, Henning, jag ber dig!

Henning.

Men Ebba längtar säkert att få göra din bekantskap.

Agnes.

Låt oss stanna hemma i afton! Stanna hemma hos mig bara denna enda afton och låt oss sitta tillsammans som fordom och tala om gamla tider och glömma, att inte alt är som förr.

Henning.

Det är omöjligt. Ebba skulle undra — —

Agnes.

Det är då redan slut, alldeles slut. Du kan inte trifvas med mig en enda afton, fast du inte sett migpå sex veckor, men skilts från Ebba för ett par dar sedan.

Henning.

Seså, nu skall du inte gråta, Agnes, jag stannar väl då hos dig.

Agnes {lägger handen pä hans axel).

Tack, Henning. Jag skall då veta att riktigt njuta af denna enda afton, du skänker mig! Låt oss då inte tala om dessa nya förhållanden, som jag ännu inte kan sätta mig in i, utan låt oss tala om de tider, som nu aldrig, aldrig komma åter! Låt oss i afton fira en minnenas högtidsstund, Henning!

Henning (tankspridd).

Som du vill. (Sätter sig i soffan med, en sack.)

Agnes (bredvid honom, tar hans hand).

I morgon bittida skola vi gå ut i din trädgärd, så skall du få se, hur väl jag vårdat den.

Henning (tankspridd).

Det tror jag nog.

Agnes.

För hvarje planta jag vattnat, för hvarje ogräs, jag ryckt upp, har jag tänkt på dig. Ja, det skulle vara svårt att säga, hvad jag företagit mig som inte på ett eller annat sätt fört tanken på dig. — Men hvad är det: Hvarför lyssnar du så utåt gården?Henning.-

Jag tyckte det åkte.

Agnes.

Hvem skulle komma åkande hit så här på kvälls-kvisten?

Henning.

Jag tänkte, att det möjligen kunde vara något bud från Elghöjd. Åkte det inte?

Agnes.

Nej, jag försäkrar dig, inte ett ljud hördes. (Lägger sin liand under hans arm) Mins du, Henning, när du först började anläggningen af din botaniska trädgård? Mins du, hur vi suto uppe en hel natt och räknade och funderade, om våra tillgångar skulle förslå, innan du gjorde din första stora rekvisition.

Henning (stiger otåligt upp).

Agnes.

Men hvad är det, Henning, hvarför sitter du inte stilla?

Henning.

Det hettar så från kakelugnen.

Agnes.

Men, käre Henning, här har ju inte varit eldat på tre månader.

Henning.

Jaså, ja, då har jag blodet ät hufvudet. (Sätter sig i en stol ett stycke därifrån.)Agnes (går till honom och lägger handen på. hans arm).

Vill du gå med mig in i ditt arbetsrum, skall du få se några små förändringar, som jag gjort där.

Henning.

Tack, kära Agnes, du är alltid så omtänksam! Men nu få vi väl i alla fall inreda rummen på helt annat sätt. Så fort Ebba varit här och sagt, hur hon vill ha det, skall jag taga hit snickare och tapet-serare, och jag hoppas då, att du är så snäll och öfvervakar reparationerna, ty jag har tänkt att vara utrikes med min lilla hustru öfver vintern.

Agnes.

Öfver vintern! Hvilken vinter? Du ämnar väl inte gifta dig innan vintern?

Henning.

Jo visst. Det är sant, jag har ju glömt berätta dig, att vi satt ut första lysningen till om söndag. Du får lof att----

Agnes (qfbrgter).

Redan om söndag! Hvad tänker du på!

Henning (gladt).

Jag tänker på, att jag har ingen anledning att uppskjuta lyckan att fä kalla Ebba min hustru.

Agnes.

Men det kan inte vara ditt allvar, Henning, att det skall lysas om söndag.Henning.

Seså, Agnes lilla, var nu resonlig! Man förlofvar sig naturligtvis, därför att man vill gifta sig, det är ju mycket enkelt.

Agnes.

Du har således inte endast upphört att älska din syster, du har också glömt vördnaden för våra föräldrars minne, då du kan vilja fira din lysning på vår mors dödsdag.

Henning.

Vår mors dödsdag! Nej, söta Agnes, nu miss-minner du dig. Inte kan det vara redan om söndag.

Agnes.

Nej, men om söndag fjorton dar. Din tredje lysning skulle således inträffa på den dagen, som vi alltid hållit så helig.

Henning.

Det tänkte jag inte på. Det var mycket ledsamt, ty nu har jag redan kommit öfverens med min svärmor, och det är så svårt att ändra — —

Agnes (knäpper händerna bestört).

Och du skulle verkligen kunna ha hjärta att--

Henning.

Nej, blif inte ledsen nu. Det kan inte hjälpas, jag får väl då uppskjuta lysningen åtta dar.Agnes.

Åtta dar! Det hjälper ju inte. Då blir det i stället andra lysningen, som — —

Henning.

Ack, det är sant. Men på det sättet skulle jag ju få uppskjuta hela tre veckor.

Agnes.

Fyra veckor, Henning. Ty du har väl inte glömt, att vår mor begrofs söndagen efter sin död.

Henning.

Men det är ju omöjligt, så länge kan jag inte uppskjuta.

Agnes.

Ja, du gör som du vill! Men jag kommer i det fallet inte med på ditt bröllop. Ty jag har verkligen inte hjärta till att deltaga i festligheter och glada tillställningar samma vecka, som min mor låg på bår.

Henning.

Nej, du har rätt, det ligger något mycket motbjudande i det. (Med en suck.) Jag får väl då lof att uppskjuta mitt bröllop en månad.

Agnes.

Jag tycker i alla fall, att det var en bra besynnerlig idé af dig att brådska så mycket med bröllopet. Alla människor bruka ju vara förlofvade en tid först. (Ömt, i det kon tar honom under armen) Men du är alltid så ifrig, då du fått något i hufvudet.ios

Kommer du ihåg den där vintern i Upsala, då du plötsligt greps af en sådan längtan efter mig? Du skref, att jag skulle komma till dig ögonblickligen, och jag måste resa hufvudstupa, nästan utan att hinna ordna det minsta här hemma, innan jag for.

Henning.

Jag tror ändå, Agnes lilla, att jag måste fara till Elghöjd i afton. Jag kommer nu ihåg, att Ebba såg lite blek ut, då hon for, och hennes mamma sade, att hon sofvit oroligt på natten. Hon såg verkligen mycket, mycket klen ut.

Agnes (häftigt i det hon släpper hans arm).

Far till Elghöjd då! Dina tankar och ditt hjärta äro i alla fall där.

Henning.

Du följer ju med mig?

Agnes.

Nej, jag skall gå upp på mitt rum och gråta där, gråta öfver min flydda lycka. (Snyftande.) Jag skall gå till mina föräldrars graf. Där skall jag känna mig mindre ensam, ty de ha ännu hjärta för mig.

Henning.

Till våra föräldrars graf! Ja, du har rätt, mitt första besök bör gälla den. Kom då och låt oss gå dit! (Tar hennes hand)Agnes.

Och du far inte ifrån mig i afton?

Henning.

Nej, jag stannar hos dig.

(Ebba kommer frän fonden.)

Henning (springer mot henne i dörren och omfamnar henne). Ebba! Ah, min älskling, att jag har dig här!

Ebba.

Är du redan kommen, Henning? Du skulle ju inte komma förrän i morgon.

Henning.

Det är då inte för att träffa mig, som du kom hit. Ebba.

Nej, jag kom för att träffa din syster. Jag längtade så att få se henne, och jag tänkte, att jag lika gärna kunde berätta henne nyheten, som du.

Agnes (afsides).

En finkänslig uppfattning, minsann.

Ebba.

Är detta Agnes? (Går emot henne med framräckta händer)

Agnes (omfamnar henne kallt ocli kysser hennes panna).

Ebba (ser granskande på henne och säger lite missnöjdt): Du är inte als lik Henning.Agnes.

Inte! Det tycka dock de flesta annars.

Ebba (ömt till Henning).

När kom du hem?

Henning.

För omkring en timme sedan.

Ebba (lekfullt).

Och ännu har du ingen vagn framkörd för att fara till mig. Fy, Henning, att du tillåter din kusk att vara så långsam!

Agnes.

Ja, var det inte underligt, att han någonsin steg ur sin vagn för att hälsa på mig. Han borde naturligtvis genast ha ilat till sin fastmö.

Ebba (gladt).

Nej, det fordrar jag inte. Men mer än en half timme borde han inte haft ro att dröja hos dig, då han hade sin fästmö en half mil härifrån. — Men jag vill visst inte skilja dig från din bror i afton, snälla Agnes. Följ med till Elghöjd!

Agnes.

Tack. Henning har lofvat att stanna hos mig i afton.

Ebba.

Att stanna hos dig! Och inte komma till mig förr än i morgon! Henning, det har du inte kunnat tänka.Henning.

Nu stannar du i stället hos oss i afton, min älskling.

Ebba.

Nej, det får jag inte. Morbror sade, att jag bara fick bli borta en liten stund, då jag inte hade någon annan än Anna Enberg med mig.

Agnes.

Ar Anna Enberg med? Hvarför kommer hon då inte in?

Ebba.

Äh, jag tyckte det var så tråkigt att ha henne med, så att då vi foro genom staden bad jag henne gå in i en bod och köpa mig 6 alnar röda sidenband, och då hon stigit ur vagnen, ropade jag: »jag hem-tar mamsell Enberg i hemvägen!» och så körde jag vidare.

Henning (skrattande).

Din lilla skälm!

Agnes.

Hvad skall då Anna taga sig till hela tiden medan hon väntar? Jag tycker verkligen, Henning, att du inte borde skratta åt -— —

Henning.

Nej, det är nog sant, Ebba lilla, det var kanske lite obetänksamt af dig.

Ebba.

Ähnej, bevars! hon har ju en hel hop bekanta istaden att hälsa på. (.Se/' sig om.) Att jag nu är här i ditt hus, Henning! Hvad det är underligt! — Du anade väl aldrig, Agnes, att din allvarsamme, lärde bror skulle fästa sig vid en sådan barnslig, glad och munter liten flicka, som jag.

Agnes.

Nej, det tillstår jag.

Ebba.

Och lika litet kunde mina vänner tro, att jag skulle bli förtjust i en sådan allvarsam gammal bokmal, som Henning. Du kan inte tro, hvad alla de unga flickorna vid badorten hade roligt åt Henning i början, Agnes! Och jag var ändå den värsta.

Agnes.

»Hade roligt åt honom!» Jag förstår inte--

Ebba.

Ah, det kan du väl förstå. Henning, som är så olik alla andra ungherrar. Inte kunde han dansa, inte kunde han föra någon konversation, och bara han fick se en ung flicka, så rodnade han. Ja, Henning har lefvat alldeles för ensligt här på landet, och det är därför han blifvit sä där egen, säger mamma.

Agnes.

Jag tror, vet du, min snälla Ebb*a, att du har mer skäl att vara stolt öfver hvad du kallar hans egenheter, än om han kunde dansa och kurtisera som en vanlig löjtnant.Ebba.

Stolt öfver hans egenheter. Nej, vet du, det kan jag verkligen inte vara. Men jag är stolt öfver hans lärdom, hans hufvud, hans godhet — —

Henning (omfamnar henne).

Och hur stolt skall då inte jag vara, som vunnit en sådan liten skatt, som du. Att tänka att du, som kunnat välja bland så många, skulle gifva mig den här lilla eftersökta handen! Visste jag bara, att jag kunde göra dig så lycklig som mitt hjärta vill, så behöfde jag inte frukta för din framtid. Men nu--

Ebba (lägger hanclen på hans mun).

Tyst! Låt inte Agnes höra dig tala så, ty då skall hon säga, att du skämmer bort mig. Ser du inte, hur missnöjd hon ser ut. Men jag försäkrar dig, Agnes, att jag redan är så bortskämd, som jag kan bli. (Vekt.) Alla människor hafva alltid varit sä goda mot mig.

Agnes.

Och därför är du säkert god mot alla tillbaka.

Ebba (ined ett lekfullt ögonkast på Henning).

Jag har aldrig hört någon säga, att jag är elak.

Agnes.

Det blir en stor glädje för alla våra fattiga och sjuka här under godset att fä en så god matmor.Henning.

Ja, inte sant. En liten matmor, som snart hela godset skall afguda.

Ebba (bestört).

Men du vill väl inte, att jag skall gå till de sjuka? Det kan jag omöjligt göra, jag har aldrig tält vid att se en sjuk, det är sä plågsamt. Säg, Henning, det slipper jag väl?

(Agnes vänder sig föraktligt bort)

Henning.

Ja, naturligtvis. Det vore bra orimligt att begära något sådant af dig.

Ebba (ser sig om).

Är detta hvardagsrummet?

Henning.

Ja.

Ebba.

Det är ju ett riktigt vackert rum, fast lite dystert och gammaldags, kanhända. Det där gamla klädskåpet t. ex. tror jag vi flytta bort. Eller hur?

Agnes.

Klädskåp! Vårt vackra, antika skåp!

Ebba.

Ja, jag menade bara, att det skulle ställas ut i förstun. Där skulle det verkligen bli mycket trefligt. Eller hur, Henning lille?Henning .

Ja, det har du nog rätt i. Jag har inte tänkt på det förut, men — —

Agnes.

Det skåpet, som vi ärft från farfars far och som alltid varit en prydnad i vårt hem.

Henning (tvekande).

Ja, det är sant. Vet du, min Ebba, att — -

Ebba (smeksamt).

Skall du vägra att uppfylla min första önskan. Har jag då intet att säga här?

Henning.

Sä du talar, min älskade. Ingen annan än du har ett ord att säga här.

Agnes (bittert).

Nej, naturligtvis.

Henning.

Seså, kära Agnes, tag det inte illa upp! Du och Ebba få dela makten mellan er, bäst ni kunna; jag kan inte göra mer än underkasta mig ert välde och afstå från hvarje egen vilja.

Ebba.

Du uttrycker dig verkligen lite besynnerligt, Henning! Du skall väl i alla fall inte ha mer än en hustru, och då — — Vet du, apropos det, att nu har det blifvit bestämdt, att både moster och morbror följa med oss upp till Stockholm till lysningen. För-sta lysningsdagen göra de bal på Grand Hotel, andra blir det bal hos farbrors och tredje — —

Henning (brydd).

Hm! Det är sant, Ebba lilla, Agnes har fäst min uppmärksamhet på en omständighet, som jag hade glömt, nämligen att vi måste uppskjuta lysningen, emedan eljest bröllopshögtidligheterna skulle inträffa vid samma tid, som vår mor dog.

Ebba.

Såå! Och hvad tror du mamma skall säga om det? Du vet ju, att hon sä mycket önskar, att vårt bröllop skall stå på hennes egen bröllopsdag.

Henning.

Ja, men du inser säkert, min älskade — —

Ebba (stött).

Vi kan ju vänta ett år, om du vill, men på mina föräldrars bröllopsdag vill jag verkligen vigas.

Henning.

Vänta ett år! Hvad tänker du pä! En månad är minsann mycket nog.

Agnes.

Om ni också väntade i tio år, så lär väl det inte förändra förhållandet.

Ebba.

Ja, du får bestämma hvilket år du själf behagar, men dagen kan inte bli någon annan, än den vi kommit öfverens om.Henning.

Men, älskade Ebba, förstår du inte, att det är just dagen som måste ändras. Aret hör ju inte hit.

Ebba.

Ah, då du så lätt och hastigt kunnat besluta dig för att uppskjuta en hel månad, så lär det väl inte häller kosta så mycket på dig att vänta ett år.

Henning.

Men, min lilla Ebba, du missförstår ju alldeles — var nu inte ledsen! En månad går ju snart!

Ebba.

Ja bevars, tro inte, käre Henning, att jag så mycket längtar efter att lemna min glada flicktid bakom mig, att jag inte gärna kan vänta hur många månader som hälst.

Henning.

Ebba, Ebba, förstår du inte, att det gör mig ondt att höra dig tala så! Jag vet nog ändå, hur mycket du försakar, då du blir min hustru. Men lat mig inte tro, att du gör det ogärna.

Ebba (faller honom om halsen).

Ah, nog vet du, att jag inte menade så. Kom och lät oss fara nu, så få vi vidare talas vid i afton!

Henning.

Men jag kan ju inte följa med dig i afton, min älskling. Jag kan inte bryta mitt löfte att stanna hos Agnes.Ebba.

Så stanna dä hos Agnes! Jag skall inte störa er längre. Godnatt! {Går mot dörren i fonden; Henning följer henne, hon gör en afoisande rörelse.) Nej, du behöfver inte följa mig ut. Stanna inne hos Agnes! (Går hastigt; Henning står som bedöfoad och ser efter henne, strax därefter höres hennes vagn rulla bort.)

Henning.

Det var inte rätt af dig, Agnes. Du borde insett, att det skulle såra Ebba. Du borde fritagit mig från mitt löfte, då du såg — —

Agnes (häftigt).

Käre Henning, res för all del efter henne genast. Tror du jag har någon glädje af att du stannar hos mig, då du gör det under bittra förebråelser.

Henning.

Seså, Agnes lilla, förlåt mig, oin jag var lite häftig!

Agnes (gråtande).

Förlåta kan jag nog, Henning, men glömma, glömma kan jag inte. (Går med händerna för ansig-tet mot dörren till vänster.)

Henning (går efter henne).

Agnes lilla, nej, gå inte! Säg, hvad kan du inte glömma ?Agnes (gråtande).

Att jag för hennes skull måst höra de första ovänliga ord från dina läppar. (Vill gå.)

Henning.

Nej, Agnes! stanna! gå inte! vänta lite!

(Agnes gör en af oisande rörelse med handen och går ut till vänster, under det ridån hastigt faller.)ANDRA AKTEN.

(Samma rum som i första akten, men moclärnt och elegant möbleraclt.)

Agnes (ordnar ett dukadt bord och pryder det med blommor i vaser, stannar emellanåt och lyssnar utåt).

Nu, nu stannade vagnen! Ah, hur mitt hjärta klappar! Skall Henning ännu hålla af mig som förr? Han har skrifvit så ofta och så kärleksfullt till mig under hela resan, att jag hoppas —• — (Närmar sig dörren.) Nej, men mitt hjärta klappar så förskräckligt!

Friherrinnan (inträder från fonden i en något utstyrd toalett och nickar förnämt).

God dag, god dag! Hushållerskan, gissar jag.

Agnes.

Mitt namn är Agnes Wäng. Med hvem har jag den äran — — —

Friherrinnan.

Ah, verkligen! Fägnar mig mycket att få göra Agnes' bekantskap. (Räcker henne handen.) Det varledsamt att vi inte fingo se Agnes på min dotters bröllop. Jag hoppas, att Agnes nu är återstäld från sin sjukdom.

Agnes.

Jag vet inte als med hvem jag har den äran —

Friherrinnan.

Ali, min vän, det kan du väl gissa. Friherrinnan Hjorthufvud. Kyss mig, min vän! vi äro ju så godt som slägt. (Räcker henne sin kind att kyssa)

Agnes (låtsar ej förstå vinken, utan tar henne i hand och för henne Ull soffan, clår de båda, sätta sig).

Friherrinnan är pä besök på Elghöjd, gissar jag, och kommer nu för att träffa sin dotter. Hon är ännu inte hemkommen från sin bröllopsresa.

Friherrinnan.

Det vet jag nog, bästa Agnes. Min Ebba är en öm och kärleksfull dotter och lemnar inte sin mor i okunnighet om sina företag. Jag vet, att vårt nygifta unga par väntas hem i afton, och jag vågar tro, att min Ebba skulle finna hemmet tomt vid sin återkomst, om hon inte funne mig här.

Agnes (leende).

Det få vi väl inte antaga, att hon finner sitt hem tomt, dä hon har sin man där, det vore alt för sorgligt, eller hur, bästa friherrinna?Friherrinnan.

Inte friherrinna, min vän! Säg tant! (Agnes böjer hufoudet.) Ser Agnes, min Ebba fär inte dömas efter vanlig måttstock, ty en så öm dotter fins knappast. Hvilka långa bref har hon inte skrifvit till mig i vinter! Agnes kanske inte vet, att de nu varit en 3 veckor i Venedig.

Agnes.

Jo, det vet jag visst. Henning har af gammal vana ett behof att meddela sig med sin syster om alt hvad som rör honom, och jag tror knappast, att han skulle kunna njuta af något nöje, som han inte visste, att jag åtminstone med tankarna delade. Jag har fått långa bref från honom hvarje vecka.

Friherrinnan.

Hvarje vecka! Stackars Henning! Men det var nästan obarmhertigt att fordra, att han skulle skrifva så ofta. Då man är på bröllopsresa med sin hustru gissar jag, att man inte är road af att stjäla någon enda stund från henne, i synnerhet tror jag att Henning — — (Leende) Min lilla Ebba, hvad hon förtjusat honom! Han var så förälskad, den käre Henning — jag tror inte det fins för honom något i verlden utom Ebba.

Agnes (tummar nervöst en stickstrumpa, som ligger på bordet. Efter en paus).

I sitt sista bref skref han, att han längtar myckethem till mig efter sin långa frånvaro. Han och jag ha aldrig förr varit skilda en hel vinter som nu, och jag tror att vi båda lidit af denna skilsmässa.

Friherrinnan (vänligt leende).

Alen, snälla Agnes, är du inte nu lite barnslig? Kan man verkligen förutsätta att en man under sin bröllopsresa förtäres af längtan efter sin syster? Det få vi väl dock finna oss i, både du och jag, att nu ha blifvit satta i andra rummet. (Känslofullt.) Och likväl — en mor har ändå den ljufva trösten att veta, att Ilou aldrig kan ersättas hos sin dotter.

Agnes (stiger häftigt upp).

Nu hörde jag vagnen! Nu komma de bestämdt. (Går till fönstret.)

Friherrinnan (närmar sig lifligt dörren).

På 6 månader har jag inte sett mitt barn! Hvilken glädje att åter få omfamna min älskling.

(.Henning och Ebba komma; Henning omfamnar Agnes hjärtligt, Ebba sin mor.)

Ebba (lågt till Henning).

Men, Henning lille, hvad tänker du på, som inte först och främst hälsar på mamma! (Omfamnar Agnes.)

Henning.

Ah, jag observerade inte ens svärmor i min glädje att återse min syster. God dag, god dag! Svärmor är på besök på Elghöjd, gissar jag.Ebba.

Men, Henning lille, hur kan du sätta det i fråga! Skulle mamma bo på Elghöjd, då jag bor här!

Friherrinnan.

Förlät, bäste Henning, jag trodde jag var väntad i afton, eljest skulle jag visst inte besvärat. Men om jag får be dig om ekipage, så skall jag genast fara till Elghöjd.

Ebba (hciskandé).

Henning, Henning, så du nu stält till!

Henning.

För all del, svärmor är naturligtvis mycket välkommen. Min förmodan, att svärmor bodde på Elghöjd, var ju helt förlåtlig, då jag inte hade den minsta aning — —

Friherrinnan.

Du har då handlat mycket orätt, min lilla Ebba. Jag trodde naturligtvis, att du bedt din man om lof, då du i flera bref så enträget bedt mig att komma och vistas här en tid.

Henning.

Men, Ebba lilla, du har ju inte ens nämt för mig---

Ebba.

Det visste jag ju ändå, att du skulle önska att mamma kom hit.

Henning.

Ja visst, men du borde likväl — —F RIHERRINNAN.

Förlåt det stackars barnet, det är af kärlek till sin mor, hon handlat. Jag skulle vara förtviflad, om hon för min skull finge uppbära några förebråelser.

Ebba (skrattar).

Uppbära förebråelser! Så mamma talar! (Lekfullt). Det fins ingen människa, som törs göra mig några förebråelser, Henning allra minst. Säg, Henning, törs du? (Hviskar.) Kyss nu mamma på handen och bed henne riktigt hjärtligt vara välkommen!

Henning (ser förtjust på Ebba; kysser därefter friherrinnans hand).

Sitt ned, min kära svärmor! (Skjuter fram en länstol åt henne.) Och hjärtligt välkommen till vårt hem.

Friherrinnan (tvekande).

Ja — efter ni ä’ så envisa, kära barn, så stannar jag väl tils vidare.

Ebba (hviskar).

Tack, Henning. Det visste jag nog, att du, som är så mån om min lycka — —

Henning (hviskar också).

Det skulle dock glädja mig mer, om du kunde vara lycklig med mig ensam.

Friherrinnan.

Kanske att jag får be lilla Agnes vara så godoch visa mig mitt rum, så att jag får ordna min toalett litet efter resan.

Agnes.

Ebba har inte varit god och underrättat mig om, att hon väntade sin mor hit, och jag har därför inte kunnat göra något rum i ordning. Men jag skall genast säga till om en brasa i ett af gästrummen. (Vill gå.)

Ebba.

Nej, vänta, Agnes! Mamma skall inte bo i något af gästrummen utan i röda kabinettet.

Agnes (häftigt).

I röda kabinettet! Det får inte ske.

Ebba (med en häpen blick).

Henning!

Agnes.

Röda kabinettet var vår mors helgedom, inredt åt henne af vår far såsom en syrpris på hennes bröllopsdag. Det har stått orördt sedan hennes död, och Henning och jag ha knappt nänts att sätta vår fot dit för att inte störa den tysta friden i detta rum, där alt så lifligt påminner om vår oförgätliga moder.

Henning (upprörd).

Ja, min lilla Ebba, hvar som hälst eljest må mamma bo, men inte där.

Ebba.

Men, käre Henning, det fins intet annat rum, därmamma kan bo. Inte kan du väl begära, att mamma vid sin ålder skall tvingas att gå upp och ned i den branta trappan till öfra våningen.

Friherrinnan.

Nej, det får jag säga, att det tål jag inte vid. Så gärna jag vill underkasta mig alt möjligt för Ebbas skull — men då blir jag tvungen att bo på Elghöjd.

Agnes (till Henning, afsides).

Passa nu på, Henning, och låt henne resa.

Henning (harskar sig förläget).

Ja, min bästa svärmor, det gör mig mycket ondt, men om svärmor inte kan bo i öfra våningen — och jag inser nog, att det vore alt för obekvämt — så ser jag ingen utväg.

Friherrinnan.

Du behöfver inte göra så många omsvep, Henning! Hvarför säger du mig inte hällre rent ut, att du inte vill mottaga din svärmor som gäst i ditt hus.

Ebba (hviskande).

O, Henning, hur kan du vilja så förbittra min första afton i det nya hemmet!

Henning (öppnar dörren till vänster och ropar ut).

Sätt genast in en brasa i röda kabinettet och gör det i ordning till gästrum.Ebba.

Tack, älskade Henning! Kom nu, mamma lilla, så gå vi och ställa oss litet i ordning efter resan. Mamma kan ju gå med in i mitt toalettrum så länge. (De r/å ut itll oänster.)

Agnes.

Ah, Henning, hur kunde du ha hjärta till det?

Henning.

Det kostar mycket på mig, men du såg väl, att jag inte kunde göra på annat sätt.

Agnes.

Du skulle inte förr af någon makt i verlden låtit förmå dig att så såra din syster. Men nu står du till den grad under toffeln — —

Henning.

Under toffeln! Jag! — Men, Agnes lilla, nu är du oresonlig! Inte kunde jag göra min lilla hustru ledsen första aftonen hon tillbringar i sitt nya hem.

Agnes.

Ja, tro mig, Henning, att skall du någonsin få något välde öfver din hustru, så får du alt börja från början med att visa lite karaktär.

Henning (morskt).

Åhja, det blir nog bra med det. Jag vet nog att göra min vilja gällande, när det behöfs, det kan du vara lugn för. (Gladt.) Nå, lilla syster, hur har du nu mått hela vintern?Agnes.

Det gör detsamma — nu ska’ vi inte tala om

mig.

Henning.

Jo, det är just det vi ska’ göra. — Har du hört något från vår vän borgmästaren?

Agnes.

Ja, jag har haft några bref från honom.

Henning.

Verkligen! Och livad skrifver han?

Agnes.

Det vanliga, kära du.

Henning.

Såå! Han friar fortfarande?

Agnes.

Ja, han har haft den grannlagenheten att säga mig, att jag nu säkert blir öfverflödig hos min bror, och därför — —

Henning.

Och hvad har du svarat?

Agnes.

Jag har svarat, att han föga förstår hvilken innerlig kärlek som förenar dig och mig, då han kan tro, att vi någonsin kunna upphöra att behöfva hvarandra. Har jag inte rätt, Henning?Henning.

Jo visst. Naturligtvis! — (Ser ät dörren till vänster.) Hvacl Ebba dröjer!

Agnes (sårad).

För all del, gå och sök upp henne, Henning lille! Låt inte mig uppehålla dig!

Henning.

Ahnej, det brådskar inte. Jag är bara lite hungrig.

Agnes (glad).

Jaså, inte annat. Får jag inte ge dig en smörgås då?

Henning.

Ahnej, tack, jag väntar alt. Nå, Agnes, nu längtar jag mycket att se, hvilka ändringar som blifvit gjorda här i vinter.

Agnes.

Hela huset är som nytt, och jag känner mig som en främling öfveralt bland denna modärna lyx. Endast mina två rum äro alldeles oförändrade. Dit skall du komma och sitta hos mig, då du någon gång längtar att upplifva gamla minnen.

Henning.

Ja, det skall bli trefligt. (Öppnar dörren till vänster och ropar:) Kommer du inte snart, älskade Ebba?

(Ebba och friherrinnan komma.)Ebba.

Här är jag. Ar inte Henning lustig, mamma? Han kan aldrig reda sig utan mig i två minuter.

Agnes.

Henning är så hungrig efter resan och var otålig att fä sätta sig till bords.

Ebba (skrattar).

Jaså, det var därför — ja visst — jag förstår — Nå, låt oss sätta oss då.

Friherrinnan.

Hvad här är mörkt, då man kommer från andra sidan.

Ebba.

Ja, det kommer sig af de stora träden på gården.

Friherrinnan.

Ja, du har rätt, mitt barn. Om jag vore som du, Henning, skulle jag hugga bort de där träden.

Agnes.

Det vill inte Henning göra. De äro planterade af vår farfar och vårdades på det omsorgsfullaste af vår far.

Henning.

Nej, de träden få visst inte huggas bort så länge jag lefver.

Ebba (smeksamt).

Inte om jag ber dig?Friherrinnan.

Vet du, bäste Henning, att de där träden gifva det här vackra stället en viss anstrykning af bondgård. Om du observerat på Elghöjd och om du eljest varit på några verkligä herresäten, skall du alltid finna en fri och öppen gårdsplan.

Henning.

Låt oss sätta oss till bords nu.

Ebba.

Ja, låt oss det! (Lekfullt till Henning.) Du hugger nog bort träden med din egen hand, om jag räcker dig yxan.

Agnes.

Jag kan inte tro, att du vill visa så föga pietet för våra förfäders minne, Ebba.

Ebba (gladi).

Hvad har jag med era förfäders minnen att göra? Kan jag då inte taga ett steg i det här gamla huset, utan att jag genast skall häjdas af något gammalt minne, som man fordrar, att jag skall hålla heligt, men som för mig har ingen betydelse. Jag lefver i det närvarande och vill vara glad och fri. Du kan ju gärna lefva i dina minnen, kära Agnes, bara du inte trugar dem på mig. Har jag inte rätt, Henning?

Henning.

Jo, det är sant, man kan inte fordra, att du skall känna på samma sätt som Agnes och jag i detta afseende.Ebba (hviskar).

Bjud mamma armen och placera henne vid din högra sida. (Henning för friherrinnan till bordet; Agnes sätter sig rid öfre bordsändan, där teköket står, midt emot Henning.)

Ebba (sätter sig bredvid Hen-ning).

Slå nu i té ät oss, Agnes lilla!

Friherrinnan.

Men, min lilla Ebba, inte går det an, att du besvärar Agnes med att vara värdinna numera.

Ebba.

Ack, söta mamma, jag vet ingenting så tråkigt som att servera té. Agnes är så van vid det, så att hon gör det säkert gärna. Och jag vill hälst sitta här bredvid Henning.

Friherrinnan.

Nu får du inte vara barnslig, min lilla Ebba, utan komma ihåg din ställning. Tjänstfolket får ingen aktning för sin matmor, om de se, att hon försummar sina pligter. (En jungfru kommer och hciskar en fråga i Agnes öra.)

Agnes.

Nej, tag inte in det än! Vi ska dricka té först. (Jungfrun går)

Friherrinnan.

Där ser Ebba nu följderna. Tjänstfolket begär fortfarande order af Agnes.Henning.

Men det gör ju ingenting, min bästa svärmor. Agnes har ju varit värdinna här i så många år och vi ha gamla tjänarinnor, som äro vana att alltid fråga henne.

Friherrinnan (förbindligt leende).

Jaså, förlåt mig, bäste Henning! Jag visste inte att det var din vilja, ty då skulle jag visst inte tillåtit mig att säga något. Jag utgick naturligtvis från den förutsättningen, att du önskade, att din hustru skulle ha första platsen i ditt hus.

Ebba (stiger kantigt upp).

Ja, naturligtvis vill Henning det. Kanske du är snäll byter med mig, Agnes.

Agnes (reser sig häftigt; de byta plats).

Henning (ömt till Agnes).

Får jag inte lägga för dig, kära Agnes. Du äter ju ingenting.

Agnes (med gråten i halsen).

Tack! Tag är inte hungrig.

Ebba (serverar té).

Seså! Nu är det väl ingen, som vill ha té mer, hoppas jag, för nu vill jag äta själf, och den där té-kannan är så tung, att jag får ondt i armen. Det säger jag dig, Henning, att nog får du lägga bortdin afskyvärda vana att äta frukost kl. 8 0111 morgnarna. På resan gick det väl an, ty då behöfde jag ju inte ta mig af det, men här hemma--

Henning.

Då kan ju Agnes göra mig sällskap vid min frukost, som hon alltid varit van. (Klappar Agnes på handen.) Det blir ju trefligt, Agnes, du!

Ebba (lite förlägen, i del hon rör i sin tekopp).

Mins mamma, att doktorn en gång sade mig, att det skulle vara nyttigt för mig att stiga upp lite tidigare om morgnarna. Kanske jag skulle försöka det.

Friherrinnan.

Det kan du ju göra. Och om du inte orkar med det i längden, så är jag öfvertygad om att Henning gärna ändrar sin frukosttimme för din skull. Det blir i alla fall nödvändigt, då ni komma till Stockholm, ty där brukar ingen människa vara sä tidig.

Agnes.

Då ni komma till Stockholm!

Ebba.

Ja, då Henning får någon befattning där.

Agnes.

Någon befattning! Skall Henning söka sig en befattning i Stockholm! Öfvertala honom inte till det, Ebba, det ber jag dig, ty då gör du, hvad duångrar! Henning har många gånger sagt mig, att han aldrig skulle kunna trifvas i Stockholm.

Henning.

Nej, Agnes har rätt, jag skulle alt få svårt att finna mig vid Stockholmslifvet.

Friherrinnan (förbindligt).

Men, bäste Henning, något afseende vill du säkert fästa vid din unga hustru. Du vill väl inte begära, att hon, som varit van vid så mycket nöjen och förströelser, skall lefva hela året om på det här ensliga stället.

Henning.

Nej, nog hoppas jag kunna bereda Ebba tillfälle att vara i Stockholm någon tid hvar vinter. Men--

Agnes.

Har du råd att hålla det löftet, Henning? Det kostar att lefva som resande i Stockholm.

Ebba.

Ah, Henning kan köpa lite mindre böcker och dyrbara plantor i stället.

Henning (leende).

Jaså! Tycker du det, du lilla skälm.

Agnes.

Med andra ord: han kan försaka, hvad som hit-tils varit hans lifs högsta intresse för att skaffa sin hustru några flyktiga nöjen.Henning {förlägen).

Ah! Agnes lilla. Hör du!

Friherrinnan (förbindligt).

Det vore roligt, om man finge höra Hennings egen tanke i saken. Men lilla Agnes är så ifrig, sa att Henning inte får tillfälle att sticka in ett ord.

Henning.

Min tanke är den, att jag å ena sidan vill göra hvilka uppoffringar som hälst för min lilla Ebbas skull, men å andra sidan få vi inte glömma, att Agnes har rätt i sin erinran om, att mina tillgångar äro ganska begränsade.

Friherrinnan {leende).

Vet du, käre Henning, att ditt svar är så karaktäristiskt för hela din ställning i hemmet, att jag inte kan annat än skratta däråt. A ena sidan — vill du inte göra Ebba emot —

Henning {leende).

Nej, det är sant.

Friherrinnan.

Men å andra sidan — vill du gärna göra Agnes till viljes —

Henning {leende).

Ja, det är också sant.

F riherrinnan.

Och denna ena och andra sida väga så lika i vågskålen, att du alltid kommer i det största bryderi, då du skall afgöra, hvilken som väger tyngst.Henning (harskar sig).

Ah, det vet jag inte.

Friherrinnan.

Jo, Henning lille, förneka inte det. Men .det är verkligen något så vackert i din tillgifvenhet för din syster, att jag inte kan annat än beundra den. Men å andra sidan kan jag häller inte annat än beundra min lilla Ebba, som inte är svartsjuk på denna ovanliga syskonkärlek.

Henning (skrattar).

Ah, min bästa svärmor, hur skulle Ebba kunna —

Ebba.

Svartsjuk!

Friherrinnan.

Ja, i allmänhet brukar väl gärna en hustru vilja stå ett steg framför alla andra i sin mans hjärta. (Stryker Ebbas kind.) Men min lilla Ebba har aldrig varit någon egoist.

Ebba (reser sig häftigt upp).

Ha'n I inte slutat än? Vi ha ju sutit till bords en evighet. (Går till fönstret, de andra stiga också upp; Henning närmar sig Ebba)

Ebba (skjuter honom sakta ifrån sig).

Nej, gå inte efter mig så där! Det kunde såra Agnes. Gå och sätt dig hos henne. (Henning vill lägga armen om hennes lif men hon drar sig undan och vänder sig till Agnes, som sitter ensam i en litensoffa. Två jungfrur bära bort bordet) Du och Henning' ha ju alltid brukat sitta tillsammans där i soffan efter maten och språka. Gör det för

all del nu också. Låt inte mig störa er i era gamla vanor. Mamma och jag kunna ju gå in i ett annat rum.

Henning.

Hur kan du tala så, min älskade Ebba? Kan du tro, att jag vill sitta tillsammans med någon annan än dig numera! (Omfamnar henne)

Agnes.

Du behöfver inte säga det så eftertryckligt, Henning. Jag tror inte, att du med någon rättvisa kan förebrå mig att ha varit efterhängsen. Vill inte tant vara god stiga in med mig i kabinettet? De unga tu vilja säkert gärna vara ensamma en stund.

Ebba.

Och om vi verkligen skulle vilja det, vore det väl så underligt, då det är första aftonen vi tillbringa i vårt hem? Henning har inte ens med ett enda ord bedt mig vara välkommen i sitt hem ännu. Han hade så brådtom att hälsa på sin syster, att han glömde — —

Henning.

Ebba! Hur kan du tala så!

Friherrinnan.

Ack, förlåt henne, stackars barn, om hon inte är så lugn och förståndig, som du kanske skulle önska. Ebba har hittils alltid burits af kärleksfullahänder, som skyddat henne från hvarje törne på hennes väg. Det är därför inte så underligt, om hon inte genast förstår att rätt bära sina första små pröf-ningar.

Henning (häftigt).

Pröfningar. Svärmor talar, som om hon vore ett offerlam, en martyr? Hvad har hon väl för pröfningar att bära?

Friherrinnan.

Hade jag vetat, att du skulle bli så häftig, bäste Henning, så skulle jag visst ingenting sagt. Jag är så rädd för att ställa till något ledsamt eller såra någon människa. — Kom, bästa Agnes, så ska vi göra dem till viljes och lemna dem ensamma. (Tar Agnes arm och vill gå.)

Henning.

Nej, stanna! Jag vill veta, hvad svärmor menade med sin antydan nyss!

Ebba.

Men, Henning, hur kan du tilltala mamma i denna häftiga ton!

Friherrinnan.

Det gör ingenting för mig, mitt barn. Bara hans förskräckliga häftighet inte vänder sig mot dig!

Agnes (skrattande).

Hans förskräckliga häftighet! En så genombeskedlig människa, som Henning! Nej, tänk att nu blir det för mycket kostligt!Henning (sårad).

Jag vet inte, hvad det är, du finner så roligt. (Ond.) Tag nu ditt förnuft till fånga, min kära Ebba, och ställ inte till en scen för ingenting.

Ebba.

Där hör ni nu hur förfärligt häftig han är! (Gråter.) O, du gör mig så olycklig!

Henning.

Gör jag dig olycklig? Men hvad i all verlden har jag då gjort? Hvad har egentligen händt?

Ebba (gråtande).

Det har händt, att jag är bittert, bittert sviken i alla mina förhoppningar om lycka och sällhet i mitt nya hem!

Henning.

Ebba, Ebba, besinna hvad du säger! Kom ihog, att bittra ord äro farliga, ja så farliga, att de kunna söndra de mest innerligt förenade hjärtan.

Friherrinnan.

Har det redan kommit därhän? Mitt arma barn, måste du redan höra en hotelse om att mista hans kärlek!

Henning.

Jag ber, min bästa svärmor, lemna oss ensamma! Inte en skugga af missförstånd har förut funnits mellan mig och min hustru, och jag säger rent ut, det är svärmors fel att detta händt.Friherrinnan (med ett utrop).

Har du då intet hjärta, häftiga, vildsinta människa, då du kan säga en mor sådant. Jag, jag skulle vara orsaken till att min lilla Ebba nu är en olycklig hustru!

Henning.

Ja, ni, just ni, är orsaken därtill. Jag säger inte, att ni vill göra henne olycklig — men ni gör det i alla fall — både henne och mig.

Friherrinnan (med stilla värdighet).

Var god, Agnes, och säg till om en vagn. Jag-far redan i afton till Elghöjd och återvänder med första ångbåt till mitt hem i Stockholm.

Agnes.

Genast. (Går.)

Ebba (faller i, moderns armar).

O, mamma! och lemnar mig!

Friherrinnan.

Du hörde ju livad han sade! Jag gör dig olycklig. Hällre än att förtjäna denna förebråelse, vill jag afstå från att någonsin se dig mer — ty — jag är en svag och självvisk mor, det vet jag nog — men jag håller dock af mitt barn. (Omfamnar henne.)

Ebba (gråtande).

Jag kan knappast fatta, hvad som händt. Det är som en förskräcklig dröm altsammans.Henning.

Jag begär inte bättre än att fa väcka dig ur denna dröm. (Närmar sig henne)

Ebba (stöter honom undan).

Nej! Låt mig vara! Aldrig, aldrig kan jag glömma detta! (Springer ut genom dörren till vänster, stänger den och tar ur nyckeln)

Henning (ser smärtsamt efter

henne).

Därhän skulle det då komma.

Agnes.

Nu är vagnen framme.

Friherrinnan (pekar mot dörren till vänster och säger snyftande):

Var inte hård mot henne, Henning! Jag tror, det är bäst för henne, att jag reser — men hon är inte van att blifva hårdt behandlad!

Agnes (skrattar).

Hårdt behandlad af Henning! Res med lugn, bästa tant! I nästa minut skall han ligga bortfärdig på knä därinne hos Ebba!

Henning (ond).

Du bedrar dig mycket, Agnes! (Till friherrinnan.) Bed inte för henne, det tjänar till ingenting! Då jag en gång blir ond, så är jag obeveklig. Ebba har sårat mig djupt, hon har förolämpat mig, och (med eftertryck) hon skall be mig om förlåtelse därför.FRIHERRINNAN*.

O, men detta är förskräckligt!

Agnes.

Jag bedyrar, att tant inte behöfver vara det minsta orolig. Jag ansvarar tant för, att hela stormen skall ha lagt sig, innan tants vagn hinner ut genom parken. (Följer friherrinnan ut f/enom fonddörren.) Tro mig, jag känner Hennings goda hjärta. (De gå, Agnes kommer strax därefter tillhaka; Henning lyssnar vid Ebbas dörr, då Agnes år ute.)

Agnes (närmar sig honom och lägger handen på hans axel).

Det gläder mig verkligen, käre Henning, att du för en gång visat dig riktigt bestämd och satt dig i respekt. Jag såg från första stunden, att det var nödvändigt. Nu, då friherrinnan är borta, skall du få se, att Ebba är mjuk som vax i dina händer, och ---

Henning (afbryter häftigt).

Jaså, det gläder dig, att du lyckats ställa till sä mycket ondt! Ty det är ditt fel, bara ditt fel, att Ebba nu sitter gråtande därinne, och att all min lycka vändt sig i sorg.

Agnes.

Men, Henning, är du då alldeles frän dina sinnen! Skall nu jag få skulden —

Henning.

Du har gjort alt hvad du kunnat för att uppretamig! Nåväl, var nöjd då, att du lyckats! Jag, som vanligen är så lugn, har nu i ursinnig häftighet förgått mig mot min hustru, min svärmor och mot dig. Hvad vill du mer!

Agnes.

O, Henning, aldrig kunde jag ana, att du kunde

bli så — —

Henning.

Ja, jag öfverträffar dina bästa förhoppningar! Men kan du nu också dämpa stormen, som du framkallat? Det blir svårare, det.

Agnes (pekar mot dörren till vänster och säger bittert): Öppna den dörren, det är alt hvad som behöfs. (Går.)

Henning.

Nej, det är inte alt, hvad som behöfs. Ty nu måste jag hålla i mig, eljest är hon förlorad för mig. (Lyssnar vid dörren) Hon gråter och snyftar! Det är förfärligt! (Strängt) Men det kan inte hjälpas! (Knackar på dörren och säger skarpt:) Ebba, öppna dörren! (Lyssnar; knackar igen.) Öppna genast dörren, jag vill tala med dig! (Lyssnar;

säger strängt:) Om du inte ögonblickligen öppnar dörren, så säger jag till om en vagn och reser bort.

Ebba (visar sig i dörren förgråten och med bestört min). Men, Henning, har du då rent förlorat förståndet? Henning.

Du glömmer alt för mycket den aktning, du är skyldig din man. Jag tviflar inte på, att dina bal-kurtisörer sagt dig, att du är förtjusande i dina nycker, men din man kan inte se saken på samma sätt.

Ebba.

O, Henning, hvilka ord du begagnar!

Henning.

Ja, det är kanske första gången du hör ett sä allvarligt ord. Hittils ha alla herrar sagt dig, att du är en ängel. Men din man är skyldig att säga dig, att du har fel, som du för hans och för din egen skull måste bekämpa.

Ebba (ödmjukt).

Jag måste ha förbrutit mig mycket svårt mot dig, då du kan tala så till mig.

Henning (oekare).

Nej — det menar jag inte — vi ha båda haft orätt — — jag hoppas, att vi båda lärt något nyttigt af denna bittra dag — och att för framtiden--

Ebba.

Sådan skulle då min första afton blifva i det nya hemmet — och jag, som längtat så efter denna dag — som drömt om hur lyckliga vi skulle vara, vi båda, då vi suto tillsammans i skymningen och talade —

(snyftande) om--- framtiden — som jag trodde —

skulle le så ljust mot oss — —Henning (peknar och omfamnar

henne).

Gråt inte, gråt inte, min älskade! Du skall få se, alt blir nog bra igen.

Ebba.

Kan du förlåta mig altsammans, Henning? Jag har lidit så af din ovänlighet, jag längtar så efter din kärlek.

Henning (vekt).

Den har du — den har du nu och alltid i rikaste mått. — (Gladt.) Äro vi inte ett par stora barn bägge två, som ställa till sådana scener utan någon anledning. Ty hvad har egentligen händt! Kan du säga mig det?

Ebba .

Nej — jag vet inte riktigt! Jo — det var--

Henning.

Ja, hvad var det? Jag begriper inte, hvad det var.

Ebba.

Jo, du blef ond.

Henning.

Ja, men hvarför i all verlden?

Ebba.

Ja, det kan ingen människa begripa.

Henning (gladi).

Nej, det är sant, det kan ingen människa begripa. Det var första gången i mitt lif, och det var en högstobehaglig känsla, det försäkrar jag dig. Men nu skall det häller aldrig hända mer.

Ebba (kort).

Jo — — det skall hända litet emellan.

Henning (förvånad).

Hvad säger du?

Ebba.

Det skall hända så ofta Agnes vill. Ty du står till den grad under hennes toffel — —

Henning (leende, men brydd').

Seså, seså, vill du göra mig ond igen?

Ebba.

Nej, men jag vill att Agnes skall resa sin väg, hon liksom mamma.

Henning.

Agnes resa sin väg! Det är omöjligt! Detta hem är hennes såväl som mitt, och jag har ingen rätt att bedja henne lemna det.

Ebba.

Nå, då lemna vi det i stället. Du vet, att du kan få en bra plats i Stockholm, om du vill.

Henning.

Men då kanske Agnes vill följa oss dit. I mitt besynnerliga anfall af häftighet nyss förgick jag mig också mot henne. Jag kan omöjligt nu säga henne, att jag vill skiljas från henne.

IOEbba.

Uå skall jag säga henne det. Se där kommer

hon.

(Agnes kommer in.)

Henning.

Nej, Ebba, det går inte an — — var försigtig!

Ebba (glad t till Agnes).

Nu skall jag tala om en nyhet för dig!

Agnes.

Såå? Att Henning bedt dig om förlåtelse för att du förolämpat honom, kanske.

Henning.

Nej, men att jag ber dig om förlåtelse för att jag förolämpat dig. (Tar Agnes hand och kysser den.)

Ebba.

Nej, att Henning nu har beslutat sig för att flytta till Stockholm.

Agnes.

Är det möjligt? I så fall, Henning, måste vi skiljas. (Henning gör en rörelse som för att tala) Nej, bed mig inte, Henning. Flyttar du till Stockholm, behöfver du mig inte längre, och då skall jag inte vidare stå i vägen för din husliga lycka. Du vet, om jag någonsin tvekat, då det gält att göra ett offer för din lycka.

Henning.

Tack, min älskade, min självfuppoffrande Agnes.Agnes (studsar).

Du tycks bli särdeles glad öfver att bli mig kvitt!

Henning.

Ah — så du talar. Men du sade ju själf, att det var nödvändigt för min lycka.

Agnes.

Du kan således skiljas från mig utan den minsta saknad! du anser mig vara ett hinder för din lycka! O, det är bittert att höra sådant för en syster, men —

Henning.

Men, kära Agnes, du sade ju själf —

Agnes.

Lyckligtvis behöfver jag inte stå ensam i verlden, fast min bror förskjuter mig. Det fins ett annat hem, där jag är lika efterlängtad, som jag här är öfverfiödig. Det fins en annan man, som mottar mig med öppna armar, om jag kommer till honom.

Ebba (förvånad).

Nej, verkligen! Ar det möjligt!

Agnes (skarpt).

Ja, så underligt det kan låta, är det verkligen möjligt.

Ebba (giadt, omfamnar henne).

Ack, Agnes, så roligt, så roligt! Då du nu själf blir gift, skall du nog lära dig förstå — att — då man håller riktigt af sin man, så är man — lite — lite — —Henning (leende).

Svartsjuk.

Ebba.

Ja, jag får väl ändå lof att bekänna det till slut.

Agnes.

Den känslan kan inte min man lära mig förstå. Hela mitt lifs poesi, min enda svärmiska och veka

känsla — den har jag egnat Henning----och den

har gjort mig till en svag och sentimental toka — men det är detsamma — nu är det inte värdt att tala om det mer.

IIenning (tor hennes händer).

Agnes, tag bara tillbaka alla de bittra ord, du nyss sade till mig — för guds skull, tag dem tillbaka, Agnes — och alt blir som förr emellan oss.

Agnes (faller i hans armar, gråtande).

Jag är den samma som förr för dig — alltid, alltid.

Henning.

Och du skall snart blifva en lika lycklig hustru, som — —

. Ebba (ömt).

Som jag, menar du.

Agnes.

Godnatt nu! Jag går upp på mitt rum och skrif-ver — —-

Ebba.

En rosenröd biljett!Agnes (leende).

Rosenröd. Nej, därtill är jag för gammal. Godnatt, godnatt!

Ebba och Henning.

Godnatt, godnatt!

(.Agnes går.)

Ebba.

Sesä, Henning, nu är du fri frän din hustyrann. (Kastar upp fönstren.) Strömma in, ljufliga vårluft, strömma fritt in! Och flyg ut alt gammalt dam och mal, som trifts här i huset i hundra år. (Klappar händerna och skrattar muntert.) Ack, Henning du, hvad vi nu ska' bli lyckliga. (Tar hans hand.) Kom nu, sä ska' vi sätta oss riktigt i ro och prata här i soffan. (De sätta sig häda i soffan. Ebba börjar plocka sönder en blombukett, som står pä bordet. Henning följer hennes rörelser mecl förtjusta blickar.) Se nu bara på dc här blommorna, sä stelt dc sitta. Inte ska' det vara så, inte. (Plötsligt, i det hon ser upp.) Henning, det är en sak, som jag vill be dig om. Men du får inte bli ond. (Hotar honom lekfullt med fingret.)

Henning (leende).

Har ingen fara.

Ebba (smekande).

Du hugger ju ned de där träden på gården r

Henning.

Träden! Äro vi nu där igen!Ebba.

Ja, ser du — jag tycker inte som mamma, att det är fult, jag tycker snarare, att det är riktigt vackert med alla de gröna träden, ty de ge stället något så hemtrefligt — —

Henning.

Nå, men då — —

Ebba.

Jo, jag ber dig bara därom såsom ett bevis, att du vill göra mig till viljes — att jag inte skall tvingas att böja mig under alla detta gamla ställes traditioner — utan att de alla få vika för mitt inflytande. De där träden skola alltid för mig ha ett bittert minne, ty de skola påminna mig om vår första tvist. Om du fäller dem, skall jag hälsa den första solstråle, som fritt får bryta in här i rummet, såsom ett lyckligt förebud, att du hädanefter alltid vill göra din lilla hustru till viljes.

Henning.

Då du tar mig på det sättet, vet du att jag inte kan säga nej till någonting. — Men pä det viset kommer jag ju att stå under toffeln i alla fall.

Ebba.

Ja, men, ser du — (skjuter helt litet fram den ena foten och ser på den med en skalkaktig min) min lilla mjuka silkestofTel klämmer inte foten als.

(Riclån faller.)